

NOE FEHÉTK

2018

NOVEMBER-

DECEMBER

308-309. SZÁM

A CSALÁD MINDEN TAGJA SZÁMÁRA

BEKÖSZÖNŐ	3
KÖSZÖNTŐK	4-5
VEZETŐ TESTÜLETEINK MUNKÁJÁBÓL	
▪ Vezető testületeink munkájából	6
ÉRDEKVÉDELEM	
A CSOKról, nem csak dióhéjban...!	7
A NOE ÉLETÉBŐL	
▪ Hosszú hétvége vár a Lakitelek Népfőiskolán	9
NEMZETKÖZI KAPCSOLATAINK	
Egy Családbarát Európa felé c. szakmai konferencia	10-13
AZ ELMŰLT IDŐSZAK ESEMÉNYEI	
▪ Családbarát Önkormányzat Díj átadó ünnepsége	14
▪ BabaMama Expo	15
▪ Adománygyűjtés a fiatalok javára	15
▪ Gyermekjogi konferencia	16
▪ Védőnői konferencia	16
▪ Működik az ACSSZ	17
▪ Családszervezetek III. Jótékonyági Adventi Vására	17
▪ Elfogadni az elfogadhatatlant	18-19
HELYI EGYESÜLETEINK ÉLETÉBŐL	
▪ 30 éves jubileum Szombathelyen	20
▪ Ünnepi készülődés Nagykőrösön: retro bál, advent és Mikulásünnep	20
▪ Kiváló hangulat a pécsi Márton-napon	21
▪ Születésnap buli Pilisszentivánon	21
▪ Saját betlehem Kétsopronyban	21
▪ All Hallows Eve Iváncsán	22
▪ Adventi vásár a Hegyvidéken	22
▪ Faültetés Bátaszéken a babák érkezésének öröme	22
CSALÁDI ÉLET	
▪ Öt dolog, amit tanulhatunk kamasz gyerekeinktől	23
▪ Figyeljünk oda rájuk	24-25
▪ Kamasz a háznál – a fiatalság elixírje	26
▪ Dobszett kontra 40 fok a nyárban	27
▪ Minden, amit a diákmunkáról tudnod kell	28-29
▪ Büszkeségeink: tehetséges NOE-s kamaszaink	30-31
BESZÉLGETÉS Hölvenyi Györggyel	32-33-34
ÉLETMÓD	
▪ Könyvajánló	34-35
▪ Beavatás	36-37
PARFINÉRIA	
▪ Tini a konyhában	38-39
GYERMEKKUCKÓ	
▪ Mese – Kátai Csilla: Az elveszett karácsonyi lista	40-41
▪ Dörmögő	41
▪ Kreatív ötletek: Trendi tini miegymás	42
HIRDETÉSEK, KEDVEZMÉNYEK	8, 9, 23, 29, 43
ÖRÖMHÍR	44

A 308-309. sz. NOE Levelek címlapfotóján Csurka Eszter képzőművész alkotása szerepel. Kép cím nélkül 100x100 cm olaj vászon (részlet)

A kiadvány az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatásával készült.

A NOE Levelekben szereplő kedvezményes ajánlatok kizárólag NOE-tagokra vonatkoznak. Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. Az újságban megjelenő hirdetések kereskedelmi jellegűeknek minősülnek. A hirdetések tartalmáért felelősséget nem vállalunk.

A NOE Levelek 310-311. számának lapzártaja: **2019. január 14.**

Felelős kiadó: **Kardosné Gyurkó Katalin**, a NOE elnöke

Főszerkesztő: **Lódi Viktória**

Felelős szerkesztő: **Nemes Attila**

A szerkesztő bizottság tagjai:

Arató Zsolt, Borsos-Szabó Ágnes, Máthé Zsuzsa

Tipográfia: **Tóth Imréné**, Press+Print Kft.

Grafika: **Szalay Éva**, Reményhal Kft.

1056 Budapest, Március 15. tér 8.

Tel./fax: 235-0945, 317-4909, 317-4563,

NOE-FON

70/771-6565, 40/200-943

NKÖM nyilvt. szám: 2.2/6811/2000

ISSN 1788-9103

Honlap: www.noe.hu

E-mail: noe@noe.hu

Félfogadás: szerda 10-16, péntek: 10-13.30

Ebédszünet: 12.30-13.00

A NOE számlaszáma:

11705008-20109369 (OTP Bp., V. kerületi fiók)

NOE tagdíj alszámla száma: 11705008-20474210

NOE adószáma: 19024471-1-41

A Családjainkért Alapítvány számlaszáma:

11705008-20427799 (OTP Bp., V. kerületi fiók)

*****

A Nagycsaládosok Országos Egyesülete, a Családjainkért Alapítvány és az Otthon Segítünk Alapítvány közhasznú.

A Családjainkért Alapítvány számlaszáma:

OTP Bp., V. kerületi fiók 11705008-20427799

Az Otthon Segítünk Alapítvány adószáma: 18468414-1-42
számlaszáma: MKB Bank 10300002-20131045-00003285

Nyomda: Press+Print Kft., Kiskunlacháza

RÉGIÓKÖZPONTOK ELÉRHETŐSÉGEI

AI-Duna Régiós Iroda
VARGÁNÉ KUNCSZT ORSOLYA
70/331-0760
kunczt.orsolya@noe.hu
www.noepecs.hu

Levelezési cím: Pécsi Székesegyház Nagycsaládos Egyesület
7623 Pécs, Szabó József u. 4.
Régiós ügyintézés: kedd 9:00-15:00
vagy telefonon egyeztetett időpontban

Balaton Régiós Iroda
MOLNÁRNÉ BUDAI ANGELIKA
70/614-4978
budai.angelika@noe.hu

Budapest és Közép-Magyarország Régiós Iroda
RENDEK ILDIKÓ
70/934-3340
rendek.ildiko@noe.hu
Telefonos ügyintézés: H-P 8-16
Személyesen: előre egyeztetett időpontban

Dél-Alföld Régiós Iroda
BENEDEK SZILVIA
70/332-3509
benedek.szilvia@noe.hu

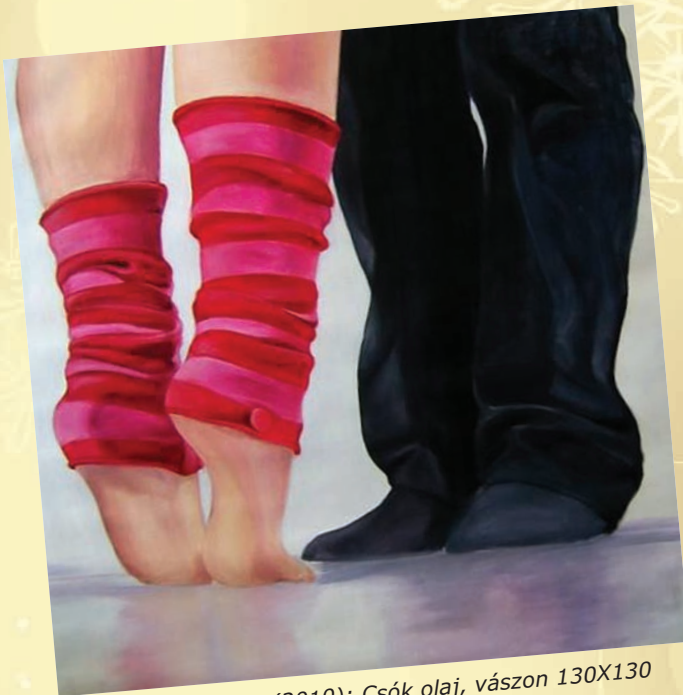
Észak-Magyarország Régiós Iroda
SZABÓ CSABA
70/521-2913
szabo.csaba@noe.hu

Felső-Duna Régiós Iroda
HORVÁTH HAJNALKA
70/776-0011
horvath.hajnalka@noe.hu
9024 Győr, Mónus Illés u. 47-49.

Felső-Tisza Régiós Iroda
DELINÉ SZOLANICS ZSUZSANNA
70/521-2912
szolanics.zsuzsanna@noe.hu

LÓDI VIKTÓRIA

Bárdosi Katinka (2010): Csók olaj, vászon 130X130

*Kora reggel indul, iskolatáskával a kezében
Integet, de mosolyán látom:
már másra gondol.
Nézem, ahogy távolodik, s feltör bennem
az a jól ismert szomorúság,
És le is kell ülnöm egy pillanatra. (...)
Mi történt a csodás kalandokkal?
Hány helyre terveztem, hogy majd
együtt elmegyünk!*

Megvan a jelenet a Mamma Mia filmváltozatából? Donna könnyes szemmel, dúdolva fésűlgeti Sophie haját, és érzi, hogy lányának nemcsak hosszú szőke haja csúszik ki lassan a kezei közül... Bevallom, az én szívem is összeszorul, mikor fél fejjel magasabb tizenöt éves fiam kilép a kapun, és már nem felém fordul csodás barna szemeivel.

Míg gyerekkorban egyfajta istenként tekintenek ránk a fiatalok, serdülőkorba lépve olyan emberré válunk a szemükben, mint bárki más. Még mindig igénylik a társaságunkat, néha még beszélgetnek is velünk, de már más, új módon. Magam is az útkeresés fázisában vagyok: érzem, tudom, hogy belül mélyen, feltétel nélkül szeret és szüksége van rám, ugyanakkor látom a folyamatot, hogyan válik le rólunk, büszke szülei-iről, még ha ez nem is tudatosul benne.

De nem szeretnék szentimentálisan keseregni. Magazinunk témái a kamaszok, akik csodálatos értékek hordozói. Szeretnénk őket pozitív megvilágításba helyezni, és nem szembehelyezkedve velük, folytonos kritikával fordulni feléjük (még ha a hétköznapiakban többnyire, persze, nem rejtem véka alá a véleményemet a szobájában felgyülemlő szennyeshalom láttán).

Vegyük észre, hogy digitális világunkban sokkal jobb a fiatalok stratégiai, vizuális észlelési és térbeli tájékozódó képessége, mint a 30 évvel ezelőttieké. Így gyorsabban, magabiztosabban tájékozódnak a nagyvilágban, mint hinnénk. A sok játékot kísérő komment idegennyelv-tudásukon is óriásit lendít. Logikai, matematikai gondolkodásuk is a serülőkorban a legtermékenyebb. Az életükből elmaradhatatlan zene pedig segíti őket átlépni a gyermekorból a felnőttkorba, hiszen az álmok és vágyak áradatához kapcsolódik. Nyelvük frissessége, meghatározósaik eredetisége már a nyelvukatatók figyelmét is felkeltette. A társadalmi megújulás forrásai ők, az új holnap szereplői!

Érdemes tehát nyitottnak maradnunk, és érdeklődve fordulnunk a következő generációk felé, mert könnyen meglepetések érhetnek minket. Vegyük észre a trendi kalapot vagy a találó szlenget a metrón és a vibráló figyelmet olyan témák iránt, mely az életükhöz kapcsolódik és a jövő felé orientál. Magazinunk többek között ajtókat nyit a kamaszokat érdeklő irodalom, az elismert tehetségek, az iskolai mediáció és az első munkahelyén helytálló kamasz világába.

Ajtónkon kopogtat az ünnep. Feltöltődést kívánok minden családnak: édes illatokat, játék örömeit, meghitt pillanatokot és jó beszélgetéseket fiatallal, székporúval, társsal, rokonnal, szomszédal – sok-sok szeretetet.

„Küszöbön áll a nap, az az egyetlen egy nap az évben, mely hivatalosan is a szeretetét. Háromszázhatvanöt nap közül háromszázhatvannégy a gondjaidé, a céljaidé, munkádé, és a szeretetét csupán egyetlen egy, s annak is az estéje egyedül. Pedig hidd el, Ismeretlen Olvasó, fordítva kellene legyen. Háromszázhatvannégy nap a szeretetét, s egyetlen csak a többi dolgoké, s még annak is elég az estéje.”

(Wass Albert)

Kedves Nagycsaládosok!

Az év végi időszak a leltározásról szól. Először számba vesszük, hány cipőt koptattak el gyermekeink, mekkora mérettel kell nagyobb ing vagy szoknya jövőre, melyek azok a játékok, amelyeket már ki lehet vinni a garázsba, fellapozzuk a naptárt és végigvesszük az elmaradt teendőinket. Átgondoljuk azt is, milyen nagy tervekkel vágtunk neki az idei évnek, mi az, ami megvalósult ebből (és mi az, ami nem). Leltárt készítünk lelki értelemben is. Kérdéseket teszünk fel magunknak: elég időt töltöttem a családommal? Meghallgattam a kamaszlányom problémáit, segítettem a fiam leckéjében, foglalkoztam eleget a kicsikkel? Tudtunk minőségi időt együtt tölteni a férjemmel, feleségemmel, eléggé jelen voltam otthon? Odafigyeltem az édesanyámra, amikor szüksége volt rá(m), hálát adtam azért, hogy a szüleimmel lehetek még? Legtöbbször arra jutunk, lehetett volna még több időt együtt tölteni, még inkább figyelni egymásra és a körülöttünk élőkre.

A karácsony előtti időszak a várakozásról is szól. Gyermekként várjuk a nagy csodát még, azt a napot, amikor kigyúlnak a fények, kitérülnek az ajtók, megszólal a csengő, és mi ott állunk boldogan-izgatottan a fa előtt, amelyen csillognak a díszek. Aztán következik az ajándékbontás csodálatos pillanata, amikor a hosszú hetek lázas tervezgetése és reménykedése végre valósággá válik, és a kezünkben tartjuk azt a kincset, amelyre már annyira régóta vágytunk, és az ajándékozás örömét is átélhetjük. Szülőként, nagyszülőként is várunk és vágyakozunk. Várunk arra a percre, amikor a végére érünk a teendőinknek, minden készen áll az ünnepi vacsorához, feldíszítettük a fát, becsomagoltuk az ajándékokat és kitakarítottuk a lakást. Várjuk azt a nyugodt, békés, boldog időszakot, amikor tényleg jelen lehetünk az ünnepben, a családban. Azt a semmihez sem hasonlítható érzést, amikor tudjuk, érezzük, tartozunk valahová és fontosak vagyunk egymásnak. Ünnepelhetjük az életet, minden évben újra és újra hálát mondhatunk a kis Jézus megszületéséért. Ilyenkor az ő születésének csodája mellett saját gyermekeinkért, unokáinkért, szeretteinkért is köszönetet mondhatunk.

Mozgalmas és tartalmas év van mögöttünk, az ideai Családok évében több százezer embert szólítottak meg a rendezvényeink és több ezer családot segítettek az intézkedéseink. Ismét tettünk közösen néhány lépést a Családbarát ország felé vezető úton. Reméljük, hogy a gyereket nevelők egyre jobban élhetnek Magyarországon. Ezért dolgozunk majd jövőre és azt követően is. Átmozgattuk a társadalmat és elindult egy párbeszéd a családokról. A családszervezetekkel közösen olyan eseményeket szerveztünk és olyan támogatásokat vezettünk be, amelyek hosszú távon segítik a gyermekvállalás előtt állókat és a gyermeket nevelőket. Hasznos és kitartó munkát folytattunk, de a teendőink itt nem érnek véget. Jövőre szeretnénk még több segítséget megadni a családoknak és továbbvinni az ideai év legfontosabb üzenetét: családban élni jó, gyermeket vállalni pedig életre szóló kaland!

Áldott, békés karácsonyi ünnepeket és családi örömmel teli új évet kívánok mindannyiuknak!

NOVÁK KATALIN
CSALÁD- ÉS IFJÚSÁGÜGYÉRT FELELŐS ÁLLAMTITKÁR

Kedves Nagycsaládos Barátaink!

Munkánk valódi mércéje évről évre az, hogy mit viszünk át magunkkal az új esztendőbe, s mi az, amire szívesen emlékezünk. Ezt az év végi visszatekintést – melybe terjedelmi okokból nem fér bele minden, ami történt – abban a reményben írom, hogy valamennyien találtok benne számotokra fontos, emlékezetes és örömteli programokat, s magatok is elkészítitek a leltárt. Sokfélék vagyunk, lesz, aki az Erzsébet-táborok, lesz, aki a nyári vízi vándortábor, a családi kenutábor vagy épp a tatai sárkányhajózás emlékét viszi magával 2019-be. A májusi Babaköszöntőn is egyre többen vagyunk, egyre több a gyermek, s ez nemcsak boldoggá tesz bennünket, de a jövőre gondolva reményt is ad. Az önkéntesek köszöntése szintén emlékezetes sokunk számára, hiszen egyre többször, egyre többükre számítunk, akár a tavaszi, akár az őszi, vagy épp az iskolakezdéshez kapcsolódó adománygyűjtések során, a programokhoz kapcsolódó segítségükről már nem is beszélve. S ha már szóba került az Őszi Találkozó, én megőrzöm magamban a találkozások örömet, a rég látott ismerősök arcát, ahogy a komoly érdeklődést a veszprémi Családkongresszus előadásain, ahol Csukás Istvántól Csókay professzorig sokaktól hallhattunk okos és szép gondolatokat, de legfőképpen a gyermekek nyüzsgését a Pannon Egyetem emeletén. Mi elsősorban közösség vagyunk, ezért fontos, hogy helyi- regionális- és országos szinten is legyen alkalmunk találkozni. De minket összeköt az is, hogy szeretnénk minél többet tudni a gyermeknevelésről, a családok életéről, s ezért figyelünk egymás és a szakemberek szavára, ahogyan ez a minikonferencia-sorozatunk helyszínein is történt. Ugyanezért írtunk ki szépirodalmi pályázatot az örökbefogadásról, amely kapcsán a nagyon intim és nehéz téma ellenére a vártnál többen érezték úgy, hogy el kell mondaniuk történetüket, véleményüket, hogy mások is jobban megértsék az örökbefogadás mögött álló okokat, érveket.

A nálunk már megszokott nagycsaládos lendület elismerést váltott ki másokban is: példa nélküli a NOE életében, hogy egy évben három – két nemzetközi és egy hazai – díjjal jutalmazták egyesületünk munkáját. Ezek a díjak titeket illetnek, nektek köszönhetőek, akik az egyesületekben, csoportokban, vagy egyéni tagként végzitek munkátokat lakóhelyeteken, s programokat szerveztek, gyűjtitek az adományokat, önkéntes munkát vállaltok, s éltetitek közösségünket. Számomra emlékezetes marad 2018-ból az is, amikor hosszú évek után ismét átadtuk a Családbarát Önkormányzat-díjakat, hiszen nagyon sokan pályáztak és érződött, hogy nagyon komolyan veszik a családok ügyét az önkormányzatok. Szeretnénk folytatni velük a megkezdett munkát, ezért a terveink szerint a jövőben létrehozzuk a Családbarát Önkormányzatok Magyarországi Hálózatát, amely kapcsolódhat a Családbarát Önkormányzatok Európai Hálózatába.

Bízom benne, hogy az ünnepek alatt mindannyiunknak sikerül lelkileg és fizikailag is feltöltődni, s 2019-ben is a megszokott lendülettel folytatjuk együtt közös munkánkat a családok érdekében. De nemcsak munka van a világon: nem feledkezhetünk meg családunkról sem, hiszen az ő örömük az, amit legszívesebben viszünk magunkkal a következő évbe, s őrzünk meg ebből az évből: mert nagycsaládban élni jó!

Áldott, békés karácsonyt és örömeiben gazdag új évet kívánok mindnyájunknak!

Szeretettel: KARDOSNÉ GYURKÓ KATALIN

Vezető testületeink munkájából

Az októberi elnökségi ülésen szavaztunk arról, hogy egyesületünk részt szeretne venni a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács (NFFT) munkájában, és a civil választásnál Bodroghelyi Csaba, a NOE volt főtítkára lesz a jelöltünk.

Elnök asszony beszámolt arról, hogy a Facebookon egyre népszerűbbek vagyunk, egyre több „like” érkezett be, és ennek köszönhetően elsők lettünk a családszervezetek facebook oldalai között. A csoportunk „Nagycsaládos Szülők Klubja” is folyamatosan gyarapodik, jelenleg 9600 taggal rendelkezik.

A NOE ismét képviselte magát a nemzetközi programokon, Balla Katalin Varsóban, a FEFAF közgyűlésén, Joó Kinga és Kardosné Gyurkó Katalin pedig Brüsszelben, az ELFAC rendezvényén vett részt.

Szóba került a Zánkai Erzsébet-tábor és a vele kapcsolatos élmények, tapasztalatok. Az elnökség megtárgyalta, hogy hogyan nézne ki a X. Európai Családkongresszus, majd határozat született arról, hogy a X. Európai Családkongresszus Zánkán legyen az Erzsébet-táborokban 2020. 08. 28-31. között. Ezt a dátumot és helyszínt ajánljuk ki az ELFAC-nak.

Az ülésen hosszantartó megbeszéléssel és egyeztetéssel, majd egy szavazás keretében meghatározta a győztes városokat.

A Családbarát Önkormányzat Díj – Kistelepülés kategóriájának győztes városai: Mórahalom, Kásád, Alsózsolca, Csupak, Geszteréd.

Főváros kategóriájának győztes kerületei: II., III., IV., V., VIII., XIII., XVI., XVIII. kerületeket.

5000 feletti kategóriájának győztes városai: Kecskemét, Makó, Hajdúnánás, Csömör, Nagykovácsi, Nyíregyháza, Szekszárd, Békéscsaba, Szolnok, Paks, Budaörs, Ózd, Debrecen, Orosháza.

A novemberi elnökségi ülésen közösen megvitatták a 2019. évi jogszabályalkotást családugyekben. Majd ezt követően Elnök asszony felvázolta a jövőbeni programokat mind belföldi, mind pedig nemzetközi szinten.

Egyeztettek a Nemzeti Együttműködési Alapról, konkrétan arról, hogy bevezetik az egyszerűsített pályázati rendszert. Ismét előkeült a nagycsaládos kártya ügye, melyet szeretnénk egyre jobban kiterjeszteni és fejleszteni.

Napirendre került, hogy legyen benne a családi életre nevelés a NAT-ban, azonban a elnökség egyhangúan úgy határozott, hogy a Citizen Go kezdeményezését, mint Nagycsaládosok Országos Egyesülete nem támogatja, viszont minden csatornáján továbbítja a tagcsaládok felé, hogy egyéni döntésük alapján melléállhassanak.

Időközben lezajlott az NFFT civil jelöltállítás és választás, a NOE jelöltje, Bodroghelyi Csaba bekerült az NFFT Tanácsba.

KARDOSNÉ GYURKÓ KATALIN

Glória zeng Betlehem mezgjen,
Éjst elözi mennyei fény:
Angyali rendek hirdetik öt,
Az egyedül szent üdvöztöt,
Egyszerű pásztor, arcra borul,
Lélekben éljed és megajulj!

Gárdonyi Géza

Áldott karácsonyt
és nagyon boldog Új Esztendőt
kivánunk Önnek és szereteteinek!

TÓTH BRIGITTA

A CSOKról, nem csak dióhéjban...

Nagyszerű adventi jó hír: jelentős változások léptek életbe 2018 decemberétől a CSOK történetében

ELŐZŐ LAPSZÁMUNKBAN MÁR FOGLALKOZTUNK E TÉMÁVAL: A MAGYAR CSALÁDOK, KÜLÖNÖSEN A NAGYCSALÁDOK JELENTŐS TÁMOGATÁSHOZ JUTHATNAK LAKÁSGONDJAIK MEGOLDÁSÁHOZ.

2018. december legelején a kormány szándékai szerint több, jelentős változás állt be a CSOK szabályában: nem csak a klasszikus „nagy” családok részesülhetnek a CSOK lehetőségeiből. **Már a kétgyermekes családok is igénybe vehetik a CSOK-ot és a 10 millió forintos kamattámogatott hitelt a CSOK mellé** – hangsúlyozta Novák Katalin, az Emberi Erőforrások Minisztériumának család- és ifjúságügyért felelős államtitkára szombaton, 2018. december 1-jén, Budapesten.

Ez annyit jelent, hogy amennyiben egy kétgyermekes család 25 évre felveszi a kedvező, tízmillió forintos hitelt, akkor a törlesztőrészlet havi összege 50 ezer forint alatt marad – tudhattuk meg Államtitkár asszonytól. Novák Katalin a családszervezetek jótékonyági adventi vásárának megnyitója előtt újságíróknak elmondta: szombattól ismét bővül a családi otthonteremtési támogatások köre, meghozza akképpen, hogy már a kétgyermekes családok is felvehetnek egy 10 millió forintos, garantáltan 3% alatti kamatozású hitelt.

A hír háttere többek között az a kívánatos jelenség, hogy demográfiai fordulat várható a jövőben, ha folytatódik a harmadik gyereket vállaló kétgyermekes családok látványos növekedése. A demográfiai mutatók változását háromévente, az ún. Demográfiai Portré mutatja meg. Az idei évben megjelent tanulmány szerint a teljes termékenységi arányszám jelentősen növekedett – mutatott rá Fűrész Tünde, a Kopp Mária Intézet a Népesedésért és Családokért megbízott elnöke az Echo tv-ben.

Beszámolhatunk arról a nagyszerű hírről is, hogy **a háromgyermekes családok esetében 10 millió forintról 15 millió forintra emelkedik a felvehető CSOK-kölcsön összege**. A 15 millió forint havi törlesztőrészlete 25 évre havi 72 ezer forint lesz.

Ahogy azt az államtitkár asszony nyilatkozataiból tudhatjuk: örömteli, hogy a három éve futó családtámogatási programot már 92 ezer

család vette igénybe, az eddig kifizetett vissza nem térítendő támogatás összesen 265 milliárd forint volt, és ehhez jön még hozzá a kedvezményes kölcsön.

FONTOS!

Azok a családok, akik már **a bővített CSOK előtt hiteligénylésbe kezdtek**, de még nem írtak alá a kölcsönszerződést, **várhatóan módosíthatják azt!**

Akik lakásépítési hitelhez akarták igénybe venni a CSOK-ot, azoknak valószínűleg **módosított költségvetést kell készíteniük** a bővített kedvezmény igényléséhez, ha pedig **lakásvásárlási hitelről** volt szó, akkor az **adásvételi szerződés megváltoztatására** lesz szükség. DE: nem biztos, hogy a hitelező pénzintézet – a leendő lakásingatlan forgalmi értékére hivatkozva – hajlandó a teljes hitelösszeget megítélni!

A fentiek értelmében az érintett családoknak nyomatékosan felhívjuk a figyelmét arra, hogy a jelzett helyzetben, tehát ha a kölcsönszerződésnek már kellő alapossággal, jól előkészített fázisában, de még az aláírás előtt vannak, legyenek rendkívül nagy figyelemmel a szerződés tartalmi részére, hogy a magasabb kölcsönösszeg lehetőségét eredményesen ki tudják használni. Javasoljuk, hogy szánjanak időt és energiát az új feltételeknek való sikeres megfelelés érdekében.

Szépreményű Adventet és boldog családokat kívánunk, sikeres otthonteremtést 2019-ben is!

DR. TÓTH BRIGITTA

ÚJ

OPEL COMBO LIFE

- ✓ Akár 2126 literes csomagtér¹
- ✓ 5 vagy 7 üléses változatban
- ✓ Akár 19 vezető-támogató megoldással

1-1,4 liter kategória győztese
1,2 literes háromhengeres turbómotor (PSA Csoport)
Engine Technology International:
www.ukimediaevents.com/engineoftheyear

¹Tetőig megrakodva, lehajtott hátsó üléstámlákkal, az ISO 3832 szabványnak megfelelően. A képen levő kiegészítők felszereltségi szinttől függően opcionálisak. Kombinált használat esetén az Opel Combo átlagfogyasztása (vegyes) 6,9 – 6,3 l/100km, CO₂ kibocsátása 133 – 125 g/km a jelenleg hatályos szabályozás (715/2007/EK rendelet és a 692/2008/EK rendelet) szerint. A megadott átlagos fogyasztási adatok kizárólag a többi gépjármű típussal történő összehasonlítás célját szolgálják, és eltérhetnek a tényleges fogyasztástól, amelyet többek között az opcionális kiegészítők, az útviszonyok és vezetési stílus nagymértékben befolyásolnak.

A JÖVŐ MINDENKÉ

Hosszú hétvége vár a Lakitelek Népfőiskolán

2019. január 18-20.

A lakiteleki hétvége során több program kerül megrendezésre. Terveink szerint mintegy 250 fő részvételével zajlik majd az esemény-sorozat:

- **vezetőképző:** olyan önkéntes vezetőink részére, akik együtt párban, házastársként vezetik a helyi szervezetet;
- **ifjúsági hétvége** 30-40 fiatal részére az ország minden részéből, akik az elmúlt években aktívan részt vállaltak a NOE munkájában. Egyik kiemelt vendégünk Varga Erika EP díjas divattervező lesz, a Romani Design alapítója.
- **nagycsaládos női közéleti képzés** (I. alkalom);
- **a Kárpát-medencei Családszervezetek Szövetségének találkozója és képzése**, ahová a vezetőket várjuk közös beszélgetésre, valamint együttlétre;
- **NOE célcsoport találkozója**, melyre a szervezeteink vezetőit várjuk, a szokásos – negyedévente megrendezett – megbeszélésre;
- régiós vezetőinknek is szervezünk egy **csapatépítő tréninget**, valamint
- megrendezzük **Egyesületünk első bálját**.

Várunk Benneteket szeretettel!

HIRDETÉS

**Kikapcsolódás, feltöltődés
nagycsaládosokra szabva egész évben!**

*Minden kedves, sokgyermekes családot szeretettel vár
BényeLak - zöldorom vendégház, Tokaj-Hegyalján!*

NOE tagoknak 10% kedvezmény jár a mindenkori szállás árból.

Hornják Mária Anita, anitamariahornyak@gmail.com

00-36-30-373-3962, 3904 Legyesbénye, Kossuth u. 22.

web: www.benyelak.webnode.hu

FB csoport: <https://www.facebook.com/groups/benyelak.webnode.hu/>

„Egy családbarát Európa felé” című

HÖLVÉNYI GYÖRGY FIDESZES, NÉPPÁRTI EURÓPAI PARLAMENTI KÉPVISELŐ IMMÁR NEGYEDIK ÉVE SZERVEZ CSALÁDÜGYI KONFERENCIÁKAT MINDEN ŐSZEL.

A KÉPVISELŐ ÚR ÁLTAL ÉLETRE HÍVOTT KONFERENCIÁK KÜLÖNLEGESSÉGE, HOGY A CSALÁDÜGYI KÉRDÉSEKET ELSŐSORBAN AZ IFJÚSÁG SZEMPONTJÁBÓL JÁRJA KÖRÜL: MINDEN ALKALOMMAL ARRRA KERESI A VÁLASZT, HOGY A FIATALOK MILYEN EURÓPÁT ÁLMODNAK MAGUKNAK, MEGLÁTÁSUK SZERINT MI SZÜKSÉGES AHHOZ, HOGY BÁTTRAN HÁZASODJANAK ÉS ALAPÍTSANAK CSALÁDOT, MIKÉNT LEHET EURÓPA MINÉL CSALÁDBARÁTBABB.

Hölvényi György a 2018-as családjogi konferencia társszervezőjének a Nagycsaládok Országos Egyesületét kérte fel. Az idei konferencia kiemelt jelentőségét a 2019 tavaszán esedékes európai parlamenti választás adta, hiszen Európa polgárai néhány hónap múlva nagy lehetőséget (és nagy felelősséget is) kapnak, hogy olyan összetételű Európai Parlamentet válasszanak, amelynek tagjai a családokra Európa erőforrásaként és kincseként tudnak tekinteni, vagyis a családok az őket megillető elismerést és megbecsülést kapják. Ennek megfelelően a konferencia címéül ezt választottuk: „Towards a Family Friendly Europe”, vagyis „Egy családbarát Európa felé”. Az esemény előadóit úgy válogattuk össze, hogy a politikusok, valamint a családokért tevékenykedő szervezetek közösen gondolkodhassanak a családról, illetve arról, hogy ki-ki mit tehet azért, hogy a jelen és a jövő Európája ténylegesen családbarátabb legyen. A konferencia kapcsán uniós szinten is szerettük volna a családszervezeteket, illetve minden egyes résztvevőt aktivitásra buzdítani az uniós választások kapcsán.

Egyesületünk úgy döntött, hogy – a NOE nemzetközi programjának részeként, és annak finanszírozásában – 50 fő részvételét és kiutazását támogatja. Az utazókeret egyik

felét nagycsaládból érkező fiatalok, másik felét pedig a NOE-ban aktívan tevékenykedő önkéntesek, tagszervezeti és régiós vezetők, illetve a titkárság munkatársai alkották. Ehhez a csoporthoz csatlakozott az a – zömében NOE-s fiatalokból álló – 16 fős csoport is, akik Hölvényi György képviselő meghívására, az ő látogatócsoportjaként utazhattak ki Brüsszelbe.

November 26-án a kora esti órákban találkozott a csapat Ferihegyen, ahol a beszállókár-

tyákkal együtt mindenki kapott egy NOE-logós kék sálát, valamint egy NOE-s vászon-szatyrot. Mindkettő nagyon jól jött az út során, hiszen messziről is könnyen azonosíthatóvá tette a csoport tagjait. Voltak néhányan, akiknek ez volt első repülő útjuk, azonban az ügyes pilótáknak és a jó időjárási körülményeknek köszönhetően jó élmény volt az utazás. Késő éjjel érkezünk meg Brüsszelbe, egy kicsi, de barátságos hotelbe. November 27-én délben gyülekezett csoportunk az Európai Parlament bejáratánál. Gyors

szakmai konferencia Brüsszelben

szendvicsebédet követően megkezdődött a reptéri ellenőrzés szigorúságát idéző beléptetés. Mikor átjutottunk a biztonsági ellenőrzésen, a Parlament Antall Józsefről elnevezett épületszárnyába, a "JAN"-ba igyekeztünk, amelynek harmadik emeleti bejáratánál a néhai miniszterelnök mellszobra és írógépe fogadott bennünket. Csoportfotózást követően a konferenciának helyet adó terembe mentünk. (A JAN-épületben nagy tanácstermek vannak, ahol a szakbizottságok és a frakciók szoktak ülésezni, illetve rendszeresen tartanak itt konferenciákat is.) A mi konferenciánk egy 100 férőhelyes teremben volt, amelyet teljesen megtöltöttek az érdeklődők. Rajtuk kívül parlamenti munkatársak, képviselők, különféle civil szervezetek és a sajtó képviselői voltak jelen, akik egy helyet sem hagytak üresen.

A konferencia első felében a politika szereplői kaptak szót.

Hölvényi György képviselő úr köszöntőjében elmondta, hogy a fiatalokban rejlik a népesedési fordulat lehetősége, ezért tartja

kiemelten fontosnak, hogy a családugyi kérdéseket a fiatalok szemüvegén át is vizsgáljuk, míg az idősebbek feladata az, hogy a fiatalokat minden módon támogassák családalapítási törekvéseikben. A képviselő szorgalmazta, hogy egy családbarátabb Európában minden szakpolitikai döntést (így a munkahelyteremtést vagy a környezetvédelmet érintő döntéseket is) át kellene itatnia a családközpontú gondolkodásnak, hiszen a család a társadalom alapköve.

Kardosné Gyurkó Katalin, a NOE elnöke köszöntőjében elmondta: az európai politikának számolnia kell a családszervezetek által képviselt széleskörű társadalmi igényekkel. A NOE feladata, hogy minél hatékonyabban

megismertessük a véleményünket, és azt minél egyértelműbben adjuk a politikusok tudtára. Elnök asszony arra is biztatta a családszervezeteket, hogy aktivizálják magukat az uniós választások kapcsán, kérdezzék meg a jelölteket, mit gondolnak a család szerepéről, a válaszokat pedig juttassák el a szavazókhoz, hogy ezt figyelembe véve hozhassanak döntést a jövő májusban esedékes európai parlamenti választáson.

Beneda Attila család- és népesedéspolitikáért felelős helyettes államtitkár a családok évét mutatta be, hangsúlyozva, hogy a kormány hathatós hozzájárulása a családok havi költségvetéséhez a fiatalokat gyerekvállalásra sarkallja. Az államtitkár hosszan sorolta azokat az intézkedéseket, amelyeket a kormány 2010 óta vezetett be a családok védelmében, és amelyekkel hazánk a sikeres családpolitika éllovasává vált az öreg kontinensen.

Jan Ledóčovskí, a Kereszténydemokrata Platform nevű osztrák civil szervezet elnöke, a konferencia első részének másik főelőadója szerint a közelelmúltig konszenzus övezte azt a

nézetet, hogy a hagyományos házasság és család az alapja az erős társadalomnak, de mostanában Európa számos részében ma már ideológiai választóvonalat jelent a család kérdése.

Az első panel végén három EP-képviselő hölgy kapott szót. Gál Kinga fideszes EP-képviselő II. János Pál kijelentését idézte, miszerint „*egy valóban szuverén és lelkileg erős nemzet olyan családokból áll, akik tisztában vannak történelmi hivatásukkal*”. A képviselő asszony, aki négy fiúgyermek édesanyja, beszédében hangsúlyozta, hogy „a család európai alapérték (kellene legyen), de sajnálatos módon mostanában egyre többen kérdőjelezik meg ezt az elvet, ez pedig olyan válsághoz vezethet, amelyet még nem látott Európa”. *Marijana Petir* horvát, illetve *Elisabetta Gardini* olasz néppárti képviselők ugyancsak figyelmeztették a fiatalokat a felbomló családi struktúrákból adódó társadalmi veszélyekre, és arra buzdították a fiatalokat, hogy törekedjenek „*jó nyomot hagyni*” életük során a világban. A családokat segítő támogatási rendszert igazi „*befektetésnek*” gondolják a képviselők: a családbarátabb Európa érdekében tett erős elhatározást, a családot központba helyező családtámogatási rendszert és a társadalmi viták elindításának szükségességét tartják fontosnak.

A konferencia **második részének** elején került átadásra a NOE nemzetközi díja is, amelyet idén *Raul Sanchez*, az ELFAC főtitkára kapott meg. A díjat Kardosné Gyurkó Katalin adta át. A civil és tudományos élet szereplőit felvonultató második panel főelőadóiként az EYIFF, vagyis az „*Európai ifjúsági kezdeményezés a jövő családjaiért*” (European Youth Initiative for Future Families) elnevezésű program-sorozat két ifjú képviselője kapott lehetőséget, hogy bemutassa a fiatalok jövő Európájáról alkotott elképzeléseit, illetve azokat a konkrét kezdeményezéseket, amelyekkel ők maguk szeretnék Európát családbarátabb kontinenssé tenni. A második rész moderátoraként Joó Kinga, a NOE nemzetközi ügyekért felelős alelnöke ki is emelte: az európai intézményekben ritkán fordul elő, hogy fiatalok főelőadóként mondassák el véleményüket egy adott kérdésben. A fiatalokkal foglalkozó családi kezdeményezés a Kárpát-medencei Családszervezetek Szövetsége (KCSSZ) keretein belül 2016

februárjában indult útjára, és 2018-ban került a NOE égisze alá. A program célja, hogy 20 és 35 év közötti fiatalok közösen gondolkodhassanak a családot érintő különféle kérdésekről, illetve szerteágazó ismereteket szerezhessenek családjogi témákban. Az elmúlt 3 évben szervezett hat munkatalálkozóon eddig már összesen 130 fiatal vett részt 19 uniós és 5 unión kívüli országból.

Edel Irén Segersam (svédországi EYIFF-résztvevő) szerint a mostani globalizált világ nem mutatja meg a valóságot, amely a fiatalok számára komoly nehézséget jelent. Soha nem szabad azonban elfeledkeznünk a családi gyökereinkről, európai értékeinkről és az emberi kapcsolatainkról, hiszen arra lettünk teremtve, hogy nagyon mélyen és nagyon valóságosan éljük meg ezeket. Felidézte az EYIFF-eken gyakran elhangzó gondolatot, miszerint a család az, ahol a kapcsolataink kezdődnek, és soha nem érnek véget. Végül azokra a régi festményekre emlékeztetett, ahol az édesanya és a gyermeke arca összesimul. Ilyen „*arctól arcig*” tartó kapcsolatok teljesítenek ki mindannyiunkat, és ezek adják a stabilitást a folytonosan változó világban.

Inese Muceniece (lettországi EYIFF-résztvevő) szerint a fiatalok magukkal és a világgal szemben is türelmetlenek, követelőzőek. Át kell adnunk nekik azt az üzenetet, hogy a való világban szükséges élnünk. Beszédében ismertette a fiatalok három kampányötletét, amelyet szeptemberi munkatalálkozójukon dolgoztak ki, és amelyekkel maguk is szeretnének hozzájárulni egy családbarátabb Európa

kialakításához. A család ma is divatos – ezt az üzenetet szeretnék átadni fiatalos nyelven. A kampányok műfajából (instagram kampány; családjogi foglalkozó, fiataloknak szóló weboldal létrehozása; valamint egy Európát átívelő élőlánc megszervezése) látható, hogy – ironikus módon – milyen fontos szerepet játszhat éppen a közösségi média és a technológia a családközpontú gondolkodás elterjesztésében, ha megfelelően használjuk ezeket a csatornákat.

A fiatalokat követően az ELFAC (Európai Nagycsaládos Szervezetek Szövetsége) elnöke, az olaszországi *Regina Maroncelli* ismertette az európai nagycsaládos ernyőszervezet azon elvárásait, amelyet az európai parla-

menti képviselőktől kérnek az EP-választások apropóján: 1) az alapvető gyermekneveléséhez szükséges termékek ÁFA-kulcsának csökkentése (pl. pelenka); 2) a láthatatlan munka elismerése; 3) a 9-nél több személyes kisbuszok B-kategóriás jogosítvánnyal engedélyezett vezetése; 4) a nagycsaládokat érő diszkriminatív intézkedések eltörlése; illetve 5) az európai nagycsaládos kártya bevezetésének támogatása.

A horvátországi civil aktivista, az „A család nevében” nevű családvédelmi szervezetet vezető Željka Markič szerint a nők nagy része utólag megbánja, hogy nem szült eggyel több gyereket. A házasságot egy férfi és egy nő kapcsolatuként rögzíteni kívánó népszavazás sikerében neki személyesen is nagy szerepe volt. Markič bemutatta, mekkora ellenszélben kellett a hagyományos családmodell mellett kampányolniuk, hiszen a horvát média 70%-ban negatív színben tüntette fel kampányukat.

Molnár Balázs, a Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért (KINCS) helyettes vezetője az intézet kutató tevékenységéről számolt be, illetve ismertette egy legfrissebb kutatásuk eredményeit, miszerint a gyermekvállalás kapcsán a válaszadók 76%-a ítélte nagyon fontosnak a lelki, érzelmi háttér meglétét, és részleteiben bemutatta az egyéb válaszok megoszlását is. Bemutatta a CSOK felvételének adatait, valamint beszélt a családbarát munkahely pályázat eredményeiről is.

Megtiszteltetés volt számunkra, hogy a második panel zárásaként, az EYIFF-programorozat szervezőiként bemutathattuk az ifjúsági kezdeményezés létrejöttét, céljait és programjait. Azon véleményünknek is hangot adtunk, hogy korunk fiataljainak bevonása a családpolitikáról szóló gondolkodásba elengedhetetlen, hiszen az ő igényeikhez alkalmazkodó családpolitikai vagy családtámogatási rendszer kidolgozása, a fiatalok szempontjai szerinti irányvonalak meghatározása alapvetően befolyásolja házassadási és családalapítási hajlandóságukat. Fontosnak tartjuk a fiatalok általános „érzékenyítését”, lelkesítését a családpolitikai témák és a családokért végzett munka iránt. Mindemellett a programsorozattal magas szintű képzést is szeretnénk nyújtani, hogy mire a mai fiatalok a mi generáci-

óntól átveszik a zászlót, családpolitikában jártas, jó kapcsolatrendszerrel rendelkező családpolitikai lobbisták, családszervezetben dolgozó önkéntesek, családpolitikai szakemberek, a családokért tevékenykedő politikusok, újságírók, jogászok, orvosok válhassanak belőlük. Egy fecske nem csinál nyarat, de sok kis fecske hatalmas munkát vihet végbe annak érdekében, hogy Európában ismét demográfiai tavasz lehessen a demográfiai telet követően.

A konferencia számos érdekes megközelítést és szempontot felvetett. Érdekes, hogy egymástól függetlenül, de több előadó is figyelmeztette a közönséget, hogy a fiatalokba vetett biza-

lom fontos és szükséges egy családbarátbb Európa kiépítése érdekében. A konferenciát követően a NOE-delegáció tagjai és a konferencia előadói közös vacsorán vettek részt egy brüsszeli belvárosi étteremben, ahol belga ételek és specialitások kerültek az asztalra. A szerdai nap délelőttjén csoportunk lehetőséget kapott a Parlamentárium megtekintésére. Az Európai Parlament látogatóközpontja Brüsszel legnépszerűbb látnivalói közé tartozik. A magyar nyelvű, multimédiás eszköz segítségével végigjárható kiállítás rendkívül kreatív, interaktív módon segített megismerkedni az Európai Parlament és az Európai Unió múltjával és jelenével. A délutáni szabadidő során ki-ki érdeklődésének megfelelően fedezhette fel Brüsszel nevezetességeit. A repülőtérré való esti kijutás is tartogatott némi izgalmat, az általában bő egy órás buszút ugyanis több mint kétszer olyan hosszúra „sikerült”, így volt némi aggodalom, hogy a járatunkat nem késő-e le. Végül azonban rendben elértük a repülőteret, és késő éjjel menetrend szerint visszaérkeztünk Budapestre.

A visszajelzések alapján a program résztvevői a konferenciát érdekesnek és hasznosnak tartották, és a kísérő programokon is jól érezték magukat. Az eseményt a NOE részéről Eplényi Kata, Lódi Viktória és Mihálffy Andrea szervezték.

EPLÉNYI KATA ÉS MIHÁLFY ANDREA (FOTÓK: VADÓCZ DÁVID)

BÁLINT MELINDA

Családbarát Önkormányzat Díj átadó ünnepsége

A KÉTÉVES KIHAGYÁST KÖVETŐEN MÓDOSÍTOTT, MEGÚJÍTOTT PÁLYÁZAT KERETÉBEN HIRDETTÜK MEG PÁLYÁZATUNKAT A CSALÁDBARÁT ÖNKORMÁNYZAT DÍJUNKRA.

IDÉN 44 ÖNKORMÁNYZAT NYÚJTOTT BE PÁLYÁZATOT, MELYEKET A SZAKÉRTŐKBŐL ÉS ELNÖKSÉGBŐL ÁLLÓ CSAPAT ÉRTÉKELT, MAJD AZ ELNÖKSÉG EZT KÖVETŐEN SZAVAZTA MEG A NYERTES ÖNKORMÁNYZATOKAT. A 44 PÁLYÁZÓBÓL 30 DÍJAZOTT TÉRT HAZA AZ ALKALOMRA TERVEZETT, CSALÁDBARÁT ÖNKORMÁNYZAT LOGÓVAL ELLÁTOTT ZÁSZLÓVAL ÉS OKLEVÉLLEL, ILLETVE 14 NEM NYERTES ÖNKORMÁNYZAT A BENYÚJTOTT PÁLYÁZATÉRT EMLÉKLAPPAL.

A Családbarát Önkormányzat 2018-as díjátadóját az Országgházban rendeztük meg október 19-én, melyen köszöntőt mondott Kardosné Gyurkó Katalin, a NOE elnöke, Novák Katalin államtitkár asszony és Pogácsás Tibor államtitkár úr is.

Kardosné Gyurkó Katalin köszöntőjében ismertette a pályázati anyag megújításának körülményeit, így többek között az előzetes egyeztetést önkormányzatokkal, valamint a külföldi minták és jó gyakorlatok beemelését a pályázatba. Az önkormányzatok buda-

pesti, 5000 fő alatti, illetve 5000 fő feletti település kategóriákban nyerhettek díjat.

Elnök asszonyunk kiemelte, hogy a családbarát ország megvalósulásához az állam, az önkormányzatok, egyházak és a civil szféra szoros együttműködésére van szükség. A korábbiakhoz képest az ideai pályázati anyagban azt is figyelték, hogy munkáltatóként mennyire családbarát a pályázó önkormányzat. A nyertes önkormányzatok ezzel bekerülhetnek a tervezett Családbarát Önkormányzatok Magyarországi Hálózatába, illetve hosszú távon a Családbarát Önkormányzatok Európai Hálózatába is, ezzel hazai és nemzetközi szinten is megosztva a jó gyakorlatokat.

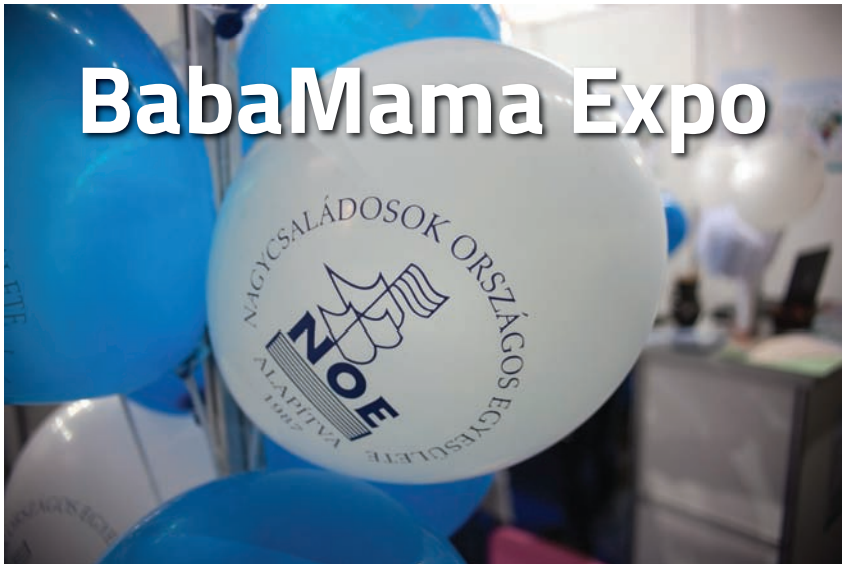
A köszöntők után Luciano Malfer, a trentói Agenzia per la Famiglia ügyvezető igazgatója mutatta be munkásságukat és az elmúlt hét évben elért eredményeiket. Az ügynökség célja és feladata a tartományban élő családokat érintő politikák összehangolása, a családtagok támogatása a születéstől a felnőtt korig. A térségben hálózatként működnek, nagy hangsúlyt fektetve az ifjúsági célok megvalósulására, a munka-magánélet egyensúlyának népszerűsítésére, illetve minősített tanúsítványt adnak ki a családbarát szolgáltatók, márkák számára.

A díjátadó közös fotózással, valamint állófogadással zárult, ahol kötetlenebb hangulatban ismerkedhettek meg egymással a megjelent önkormányzati képviselők.

BÁLINT MELINDA

BabaMama Expo

A NOE először vett részt a már több alkalommal megrendezett kiállításon, ahol a központban a gyermek, a család, a szülők állnak. Az expon minden olyan termékre, szolgáltatásra lehetett példát találni, ami a családhoz és a gyerekváráshoz, neveléshez kapcsolódott. Tehát ott volt a helye a NOE-nak is, hiszen azon családok, ahol már megvan a három csemete, teljes jogú tagjai lehetnek a NOE-nak. Azonban olyan családokat is meg tudtunk szólítani, ahol még csak tervben van a harmadik gyermek. Sok olyan család fordult meg standunkon, akik már NOE tagok és ismerősként üdvözöltük, vagy éppen új információval tudtuk ellátni őket, esetleg felhívtuk a figyelmüket a közelgő NOE-s rendezvényekre és programokra.

Felkeltettük az érdeklődésüket azoknak is, akik már hallottak a NOE-ról, de még nem tudták, miképpen vegyék fel velünk a kapcsolatot. Pár család már helyben befizette a következő évi tagdíjat és kitöltötte a belépési nyilatkozatot. A helyszínen osztott foglalkoztató füzetet és az új belépőknek átadott *Nagycsaládosok meséi* című könyvet érdeklődve forgatták.

SZABÓ CSABA

Adománygyűjtés a fiatalok javára

November két hétvégén (2018.11.9-11. és 2018.11.16-18.) az ország 22 pontján gyűjtöttek a NOE fiataljai és segítők a fiatal családok számára, főként a CBA Príma üzletekben. Ez volt a harmadik alkalom, amikor fiataljaink adományokat gyűjtöttek, ami mutatja, hogy a kezdeti lelkesedésnél sokkal komolyabban végzik munkájukat.

A gyűjtés sikeresen zárult: az ötszáz önkéntes idén 11 tonna adományt gyűjtött össze, amelyek szétosztásáról azok a nagycsaládos egyesületeink (csoportjaink) gondoskodtak rászoruló tagjaik körében, amelyek a gyűjtésben részt vettek. A gyűjtésnek köszönhetően mintegy négyszáz család részesült az adományokból.

A fiataloknak is kijutott azért a jóból; a Hegyvidéki NOE csoport fiataljai így foglalták össze élményeiket:

- *Legpozitívabb az volt, amikor a kicsi gyerekek rakták a kosárba az adományokat. (Móni)*
- *Sok emberrel találkoztam, és voltak olyan kedvesek, akik nekünk is hoztak valamit. (Barnus)*
- *Egy néni odajött hozzánk, megdicsérte és megköszönte a munkánkat, és vett nekünk túró rudit, és rengeteg adományt tett a kosárba. (Máté)*
- *Tetszett, hogy sok ember elfogadta a szórólapot, és sokan adományoztak, és jó látni, hogy az emberek ilyen jólelkűek. (Boti)*

Köszönjük az önkéntesek munkáját és a CBA Kereskedelmi Kft. támogatását!

NEMES ATTILA

Gyermekjogi konferencia

A november 20-án öt helyszínen megrendezett Gyermekjogi konferencia illeszkedik a NOE érdekvédelmi, értékelmutató munkájába. A NOE a kezdetektől kiáll a férfi és a nő szeretetközösségén alapuló család mellett, mely a gyermekek által válik teljessé. A konferencia célja a férfi és a nő, illetve az anyai és az apai szerepek gyermekekre gyakorolt hatását vizsgálta, szakértői szemszögből, más-más aspektust kiemelve.

Budapesti konferenciánkon az előadók jogi, szociológiai-fejlődéslélektani és gyermekvédelmi megközelítésből ismertették mélyebben a kérdést.

Köszöntőt mondott Kardosné Gyurkó Katalin, a NOE elnöke, valamint az eseménynek otthont adó Kopp Mária Intézet a Népesedésért és Családokért elnöke, Fűrész Tünde is. Megnyitó gondolataival dr. Surján László, egykori NOE elnökhelyettes vezette fel a konferenciát.

Dr. Gellén Márton, igazságügyi módszertani irányításért felelős helyettes államtitkár előadásában arról beszélt, miért volt szükség arra, hogy a család fogalmát az Alaptörvény szövegében meghatározzák, pontosan definiálják. A napjainkban észlelhető, értékek relativizálódása miatt szükség van arra, hogy a félreértések elkerülése érdekében pontos meghatározást kapjanak olyan alapértékek is, mint a család.

Bedő Imre, a Férfiak Klubja alapítója az apaminta szerepét hangsúlyozta a gyermeknevelésben. Kiemelte a fiúk önállóságra nevelését már a korai gyermekkortól kezdve.

Dr. Szántóné Sorompó Anett, a Bethesda Gyermekkórház gyermekvédelmi, szociális és oktatási osztályvezetője a gyermekvédelem és az egészségügy szempontjából beszélt arról, hogy a család védelme feltétele a gyermek gyógyulásának. Kiemelte, hogy

mindenfajta gyógyulási folyamatot nagymértékben befolyásol az érintettek (szülők- orvosok, családterapeuta) szoros együttműködése. Minden érintett számára legfontosabb a bizalom megteremtése, melyben elindulhat a közös munka, a család egységének megőrzésére törekvés, a gyermek testi-lelki jólétének elérése, illetve rehabilitációja. Minden trauma, betegség alkalmával változás következik be a család életében, így ebben a megváltozott állapotban kell együttműködni, újra megtalálni a szerepeket, kidolgozni a megküzdési stratégiákat, amihez nélkülözhetetlen a családkonzultáció, családterápia. Fontos, hogy ha a gyermeket súlyos károsodás éri, a szülők és a terapeuták együtt „rehabilitálják”, gyógyítják.

BÁLINT MELINDA

Védőnői konferencia

2018. november 22-23-án részt vettünk a XXIX. Szülésznő-Védőnő Konferencián. Az egész országból érkező szakemberek közül nagyon sokan megálltak a standunknál és érdeklődéssel, nyitottan fordultak felénk. Rövid tájékoztatót adtunk a NOE munkájáról, működéséről, érdekképviseletéről. Felhívtuk a figyelmüket a közösséghez tartozás előnyire, fontosságára.

Az érdeklődők örömmel fogadták el plakátjainkat, szóróanyagainkat, népszerűsítő matricáinkat, és megígérték, hogy továbbítani fogják a körzetükben élő nagycsaládok felé. Bízunk abban, hogy a Védőnői Szolgálattal kialakult együttműködésünk a közös értékeken alapuló munka által helyi szinteken is egyre aktívabb lesz.

KUNCZT ORSOLYA, HORVÁTH HAJNALKA, BENEDEK SZILVIA

Működik az Angyali Csomagküldő Szolgálat

A NOE idén tizenharmadik alkalommal indítja útjára karácsonyi szeretetküldetését, az Angyali Csomagküldő Szolgálatot (ACSSZ).

Az Angyalok – akik a NOE tagcsaládjai és az erről a nemes szándékról máshonnan tudomást szerző, segíteni szándékozó emberek – sok rászoruló NOE tagcsaládot örvendeztetnek meg évről évre az ország egész területén, amit ezúton is hálás szívvel köszönünk!

Idén célunk az volt, hogy a fiatalabbak számára is vonzóvá tegyük karácsonyi küldetésünket, ezért jelmondatunk: „Tegyük **menővé**, hogy angyalként, névtelenül segítünk más nagy családon, csillogó gyerekszemeket varázsolva az asztal köré a szeretet ünnepén.”

A NOE-hoz egész évben folyamatosan érkeznek segítségkérő levelek, melyek száma karácsony közeledtével egyre nagyobb lesz. Sok családban nem is mernek gondolni ünnepi díszítésre, ajándékokra, hiszen a min-

dennapi étkezés és a meleg ruha is gondot jelent számukra. Az ACSSZ arra hivatott, hogy a „*sok kicsi sokra megy*”, és „*mindenki tehet valamit a világ szebbé, jobbá tételéért*” elvén megpróbáljuk ezeknek a családoknak igazán ünneppé tenni a karácsonyt.

A felajánlások folyamatosan érkeznek. Van, akiknek határozott elképzelésük van, milyen családot szeretnének támogatni, mert pl. fiús nagy család, és nem tudnák, hogy lányok minek örülnének. Vannak, akik tanácsot kérnek, mit tegyenek a csomagba. Olyan is van, aki mindenképp személyesen szeretné átadni az ajándékot, de olyan is akad, aki teljes névtelenséget kér. Többen vannak, akik évről évre ugyanazt a családot ajándékozzák meg. Idén az egyéni felajánlásokon kívül több közösség, pl. osztály is csatlakozott a kezdeményezésünkhöz.

Próbáltuk december elejére hozni a jelentkezési és a családajánlási határidőt. Viszont az előző évek tapasztalata is mutatja, hogy a december az a hónap, amikor az emberek az ilyenfajta felajánlásokra a leginkább fogékonnyak. Így a jelentkezést nem zárjuk le. Továbbra is várjuk a felajánlásokat a rászoruló NOE tagcsaládok részére.

DELINÉ SZOLANICS ZSUZSANNA

Családszervezetek III. Jótékonysági Adventi Vására

A Fiatal Családosok Klubja több mint 50 civil szervezettel – köztük a NOE-val –, céggel és közéleti szereplővel karöltve idén harmadik alkalommal rendezte meg a Családszervezetek Jótékonysági Adventi Vásárát december 2-án a Millenárison. Ebben az évben is több mint 2 millió forint gyűlt össze, melyből a siket és nagyothalló gyermekkel, szülővel élő családokat fogják támogatni.

Az esemény fővédnöke idén is *Herczegh*

Anita Asszony volt, aki maga is egész nap adventi koszorúkat, ajtódíszeket készített a vásárra érkezőkkel, illetve vásárra érkezőknek. A Töletek érkezett felajánlásokkal és a november 30-án készített asztaldíszekkel négy asztalt töltöttünk meg.

Nagyon köszönjük a titkárságra eljuttatott gyönyörű díszeket, ötletes ajándékokat és

sok finomságot! Jó volt veletek együtt dolgozni péntek délután, és látni a kreatív megoldások, formabontó asztaldíszek készítését. A sok szép holmi nagy része gazdára talált, így Egyesületünk 245.600 forinttal járult hozzá a támogatásra átadandó összeghez. A családokat körében töltött áldott, békés adventi napokat kívánunk mindannyiőtoknak!

HORVÁTH HAJNALKA, RENDEK ILDIKÓ

„Elfogadni az elfogadhatatlant”

Dr. Vassányi Miklós értékelése a „Mindent köszönök! – élettörténetek az örökbefogadásról” című pályázatról

Felemelő és egyben megrázó pályázat zárul le ma, amelyben a zsűri egyik tagjaként működhettem közre – és ezt sokért sem adnám! A zsűrinek átadott harminc szöveget egyfelől mint magyar szakos tanár olvastam, hiszen ez irodalmi pályázat volt, másfelől mint örökbefogadó szülő (három éve fogadtunk örökbe egy ma hatéves roma kislányt), harmadrészt mint filozófus. Szeretném először röviden megosztani Önökkel a zsűri bírálati szempontjait: Egyfelől néztük azt, hogy a szöveg szépirodalmi-e, tehát van-e felépítése, stílusa stb. Másfelől figyeltünk a hosszra is: egy jól megírt, de 2-3 oldalas szöveg mégsem értékelhető ugyanúgy, mint egy 12-13 oldalas, ugyanolyan jól megírt szöveg! Ügyeltünk arra is, hogy a díjazottak között legyenek örökbefogadottak és örökbefogadók egyaránt, illetve nők és férfiak is (ennek érdekében javasoltuk, hogy több különdíjas is legyen). De a legfontosabb mégis a tartalom volt: szerettük volna, ha a nyertes szövegek megmutatják az örökbefogadás fájdalmas vagy – hadd mondjam így: húsba vágó – oldalát, de ha ugyanakkor azt is megmutatják, hogyan lehet – a pályázat címének megfelelően – felülemelkedni, túllépni a retteneten, Pilinszkyvel szólva: „elfogadni az elfogadhatatlant.”

Mert a szövegek egy része bevilágít az örökbefogadás árnyoldalaiba. Felnőtt férfiként sem tudtam egyes beszámolókat sírás nélkül olvasni – pedig azt mondják, a férfiak ritkán sírnak, és nekem sem szokásom. Apuka temetésén sem tudtam sírni. De a szövegek talán

egynegyede – szinte kizárólag örökbefogadottak tollából – egyszerűen tragédiákról számol be. „Irtóztató! Irtóztató!” – mondja Petőfi (*Világosságot* c. vers). Ezt nem lehet máshogyan mondani. Hiszen egyrészt vajon egyáltalán el lehet-e viselni azt, hogy az embert kisgyermek korában otthagyják a szülészetén? A szövegek tanúsítják, hogy ilyen esetben még felnőtt korban is mindennap visszatérő gondolat lehet, hogy „Engem kidobott az, aki nemzett, fogant, megszült.” Másrészt arra sincs semmi biztosíték, hogy egy ilyen kisgyermek jó örökbefogadó szülőkhöz kerül, illetve hogy egy jó kezdet után az örökbefogadás nem fullad mégis érzelmi, vagyis teljes kudarcba, az örökbefogadókval való heves konfliktusba, a kapcsolat teljes megszakadásába (szélsőséges esetben kitagadásba). Hiszen nemcsak sikeres örökbefogadás létezik. Ha így alakul valaki sorsa, akkor – József Attila szavaival – „nem ember szívébe való nagy kínok késeivel játszik”, és megfoghat benne az öngyilkosság szándéka is (amint szövegeink tanúsítják). Tehát egyfelől egy végtelenül súlyos és kockázatos dologról beszélünk, amikor örökbefogadásról beszélünk – és szerzőink ezen tudnak felülemelkedni, és köszönetet mondani mindenért!

Hiszen míg az örökbefogadás a kívülről szemében akár abszurdnak is tűnhet (ismerjük kívülálló reakcióit – sokan el sem tudják képzelni, hogy örökbefogadjanak), addig másfelől nézve mégis az örökbefogadás a világ legtermészetesebb és legszebb dolga. Végül is csak

az szép, ami nehéz, és ami nehéz, az valamilyen lényeges szempontból feltétlenül szép is. Ez örökbefogadottak és örökbefogadók írásából egyaránt kiderül. Utóbbiak írásai általában bizakodóak, optimisták – olvasásuk közben úgy érezzük, mintha főleg az optimistákból lennének az örökbefogadók! Ezek között a szövegek között is felejthetetlen beszámolókat találunk: némelyik íráson egyszerűen végtelen jóindulat üt át – a szerző nem ismeri a kétségbeesés jelenségét, vagy kimeríthetetlen derűt érzünk benne, vagyis: felbonthatatlan elköteleződést. Örökbefogadni tulajdonképpen csak így lenne szabad, mert az örökbefogadás a szív és az értelem visszavonhatatlan elköteleződése egy gyermek mellett. Mondhatnánk: egy gyermek megmentése mellett – de ha ezt mondjuk, rögtön hozzá kell tennünk: akiket megmentünk, azok megmentenek minket. Ha visszavonhatatlanul szeretek valakit, mert az értelem és a szív ezt egyszer így döntötte el, és az akarat végleg elköteleződött emellett, akkor az a gyermek elkerülhetetlenül viszont fog engem szeretni, és ezzel megment engem. Megment, mert így van valakim, aki szeret. Én megadok neki úgyszólván mindent – a gyermek viszont önmagát adja. Megtanít újra fiatalnak lenni – ötvenévesen újra egy kicsi kezét fogva ballagok az óvoda felé. Megtanít újra gyermeki szemmel látni a világot. És ha roma gyermeket fogadtunk örökbe, az megtanít minket a romaságot szeretni.

Szerettem volna erről külön szólni néhány szót, mert a mi örökbefogadott kislányunk is roma, és mert a pályázati szövegek között is több ilyen történet van. Roma kislányomból roma felnőttet neveltek, aki, ha csak lehet, továbbtanul, diplomás roma lesz – és vele együtt fogok megtanulni lováriul. Abban a hitben, hogy az ilyen gyerekek felnőve majd tehetnek valamit a két nemzet – a magyar és a roma – békés együttéléseért. Aki ugyanis roma gyermeket nevel, az meglátja az arcában azt az eleve kódolt mosolyt, ami a roma

lelkületet vonzóvá teszi, és megszeretteti velünk.

Ezzel a mosollyal búcsúzom a zsúriségtől. Zsúritársaim nevében is köszönöm a megbízást, amely szerzett néhány átvirrasztott éjszakát, és adott kitörölhetetlen emlékeket, a saját örökbefogadásunk sokkal mélyebb meg-

értését. A sok felejthetetlen részletből – hadd villantsam fel most csak a Malackás szöveget, a kistróka szöveget, a „Nem akarok velük menni!” – s szöveget – egyetlen rövid részletet szeretnék felolvasni zárásul, egy örökbefogadó anya rengetegszer ismételt beszélgetését kislányával:

Mi már akkor is szeretünk, amikor még a néni hasában voltál. Amikor megszületted, ide hoztunk haza magunkhoz, és nagyon szeretünk. – Apa is? – Igen, Apa is. – Endrus is? – Igen, Endrus is. – Hanga is? – Igen, Hanga is. – Te is? – Igen, én is nagyon szeretlek.

DR. VASSÁNYI MIKLÓS

Pózsa Imre: Három a kislány, avagy hogyan vált Más előítélete a Mi legnagyobb ajándékunkká (részlet)

37 évesen nősültem, no nem azért, mert túl későn érő típus vagyok, hanem mert Budapestben bűnügyi nyomozónak lenni ugyan felettébb jó dolog (főleg a VIII. kerületben), azonban nem kifejezetten egy családbarát műfaj. Néha napokig nem megy haza az emberfia, azt meg a barátnők nehezen viselik, és örületes kombinációkat tudnak felállítani (bár néha a valóság simán felülírta még ezeket is). Szóval az egyik barátnőm nem rettent meg a kihívástól, így megnősülhettem, akivel ezt követően kemény 6 évig próbálkoztunk már mindennel egy gyermekáldás reményében, mindhiába.

Azt hiszem az összes intézet összes, sokszor felesleges, sokszor megalázó eljárását kipróbáltuk, hasonló lettem, mint Pavlov kuttyája, azóta is, ha meghallom a „kabin” szót, azonnal lever a víz, és nyomban Hustler magazinok után kezdek kutatni magam körül...

Annyi tapasztalatunk azért lett belőle, hogy kb. egy kocsi árértékűt megtudtuk, hogy mind a ketten tökéletesen egészségesek vagyunk, de egymástól soha az életben nem lehet gyereünk. Én a munkába feledkeztem, de a feleségemen láttam, hogy ha ez az állapot állandó-sul, akkor előbb-utóbb óriási baj lesz.

Nem emlékszem már, hogy hogyan vetődött fel az örökbefogadás - mint opció -, pedig kényszerű lehetett volna már sokkal előbb is, mert édesanyám is adoptált gyerek volt, és imádta a „szüleit”, de valahogy fel sem merült kezdetben.

Szóval valamikor 2007 elején kezdtük az örökbefogadói tanfolyamot, amelynek egyik „órán” az volt a feladat, hogy mindenki mondja el, hogy mégis milyen gyermekekre vágyik. Amikor ránk került a sor, akkor mondtuk, hogy nekünk abszolúte mindegy a neme, a származása, sőt, ha esetleg két testvér van, és az egyik még nagyon kicsi, akkor a nagyobbat is szeretnénk vele együtt, hogy ne kelljen szétválasztani őket.

Ekkor kérdezett rá az egyik „oktató”, hogy nem akarunk -e esetleg hármat egyszerre...

Először viccnek véltem a dolgot, és visszakér-

deztem, hogy esetleg egy komplett focicsapat tartalékokkal együtt nincs-e örökbe adható stádiumban, de a megsemmisítő pillantásából kénytelen voltam arra következtetni, hogy ez a nő ma nem vevő az én humoromra. Csodálkozva rákérdeztem, hogy tényleg van három konkrét, egyszerre kiadható kisgyerek?

Ekkor mondta, hogy a nap végén maradjunk ott, és beszéljünk.

OK! Maradtunk... és beszélünk.

Az irodában bemutatta a fényképeket, és elmondta, hogy eddig úgy egy tucat párt kérdeztek meg arról, hogy nem akarnak-e három kislányt egyszerre, persze olyanokat, akik előzőleg már jelezték, hogy akár két gyermek sem lenne számukra akadály, de a három megemlítésétől mindegyik pánikot kapott, és mereven elutasították még a fényképek megtekintését is.

(Hónapok múlva állítólag az egyik elutasító anyuka meglátta az iroda falán a már nekünk örökbeadott lányok képeit, és rákérdezett, hogy kik ezek... megmondták neki, és állítólag a fejét fogta, hogy ők rá sem néztek a képekre, mert simán „belefért” volna nekik akár három gyerek is, csak attól tartott, hogy ha ilyen sok testvér van együtt, akkor biztosan cigányok, de ők "olyanokat" nem akartak)... hát nem voltak azok... (de ha azok lettek volna is, nekünk akkor sem számított volna ekkor egyáltalán, mert egymásra néztünk a feleségemmel. és láttam a szemében, hogy teljesen ugyanazt érezzük, kész, abszolúte eldöntött, ettől a pillanattól kezdve van három gyerekünk.)

Nos, kb. egy hétre rá elmentünk az egyik TEGYESZ-es hölgygel megnézni a lányokat, betyárosan izgultunk persze... amikor kiszálltunk az autóból három kis kócos lányka játszott az udvaron a csirkék közt, és fogadott bennünket a kapuban, ketten teljesen meztelenek voltak, a harmadik kizárólag pelenkában, és persze meztláb...

Első kérdése a legnagyobbnak:

– Ti mér’ jöttetek?”

– Hozzatok jöttünk látogatóba, és hoztunk sok-sok finomságot, beengedtek? ...és beengedtek...

Egy szegényes kis szoba volt, ahol a gyerekek laktak, de a nevelőszülőkön is látszott, hogy nem a gyerekek iránti rajongás miatt lettek azok, amik, két kis ágy, egy rácsos ágy, valamint egy ezeréves TV és szekrény volt az összes bútor, erősen megélhetési feelingje volt a gyerekeknél. A kislányok azonnal nekiálltak habzsolni a nekik vitt édességet, mi meg közben próbáltunk velük kommunikálni.

A kicsi (másfél éves) a nevelőanyja ölében ülve csak nézett azokkal a nagy szemeivel, és a fejét oldalra hajtva huncutkodott velünk néha, a középső (3 éves) beszédét egyáltalán nem lehetett érteni, folyamatosan, érthetetlenül gurgulázott, és teljesen hiperaktív volt, a legnagyobb (4 éves) szépen, viszonylag érthetően beszélt, csak hamar kiderült, hogy olyan 30-as szókinccse van összesen, és mindent a „csinál” igével próbált közölni. A bekapcsolt TV-ben éppen a „Gyalogkakukk” volt műsoron, a reakciója erre a „Né’ d a pipikék kicsinyának!” volt.

Nos, talán háromszor-négyszer voltunk látogatni, utána már a TEGYESZ engedélyével el is hozhattuk egy-egy napra ismerkedni őket, sokat játszottunk, meg kirándultunk... nekem máig a legemlékezetesebb kirándulás az volt, amikor labdázás közben a legnagyobb kislány, Diána egyszer csak azt kiabálta nekem, hogy „Ide dobd APU!”... nem tudom ösztönösen megérezte-e, vagy a nevelőanyja mondta neki, hogy így szólítson... pfff... azt az érzést ösztönösen kívánom mindenkinek, hogy egyszer legalább átérezhesse, mert egyszerűen leírhatatlan... azt hiszem addigi életem során sosem hatódtam így meg, (a rendőrtisztek egyébként sem túl sírók fajták)...mindenesetre nekem le kellett ülnöm egy padra, nehézzé vált a levegővétel, a szívem ezerrel vert, és igyekeztem visszatartani a könnyeimet, mert mégis kicsoda dolog lenne egy leendő apát ilyen állapotban látnia egy kislánynak...

30 ÉVES JUBILEUM SZOMBATHELYEN

1988. november 3-án harminc családdal alakult meg Szombathelyen a nagycsaládos egyesület, melynek először Szombathely volt a neve. Neve közel tíz évvel később változott a mai Alpokalja Nagycsaládos Egyesületre.

Kezdetektől töretlen lelkesedéssel, folyamatosan fejlődik, ma már közel 700 család tartozik az egyesülethez. A 30 éves megemlékezést 2018. november 10-én egésznapos programmal tartottuk meg, amire nemcsak a helyi szervezet tagjai kaptak meghívót, hanem más szervezetek, illetve a Nagycsaládosok Országos Egyesülete is.

A délelőtti városnézéssel telt, majd konferencia következett, amin a régióvezetők mellett részt vett

Kardosné Gyurkó Katalin a NOE elnöke, ami természetesen nagy megtiszteltetés volt a helyi szervezet számára. A megyeházán is volt egy teltházas rendezvény, ahol beszédet mondott és köszöntötte az egybegyűlteket dr. Székely János megyés püspök, Hende Csaba, az Országgyűlés alelnöke, Majtényi László megyei közgyűlési elnök, dr. Puskás Tivadar, Szombathely Megyei Jogú Város polgármestere. Köszöntöttük a

mostani és az előző elnököket, majd oklevelek átadása következett.

Még ez sem volt elég: este a Szent Márton ünnepségen egyesületünk az Agóra Művelődési és Sportházban megtartott ünnepélyen is kitüntetést kapott. Az egész nap nagyon mozgalmas, de felemelő is volt egyben. Az országos és a megyei vezetők is jól érezték magukat és mind vallják, hogy az egymást segítő közösségek tevékenységére minden kor társadalmában nagy szükség van. Ahol a gyerekek is megtapasztalják, hogy milyen is nagy családban élni: programok szervezésével, táborok szervezésével, a rászoruló családok támogatásával, adományok gyűjtésével és szétosztásával mennyi örömet lehet szerezni másoknak. A megjelentek jól sikerült, tartalmas ünnepnapon vettek részt. A helyi szervezetnek nagy öröm volt itt fogadni az országos elnököt, a régió vezetőket és a más szervezetektől érkezett vendégeket.

GÖRCZ GYULA CSABA, WIKTORÁNÉ SZERDAHELYI EMILIA

ÜNNEPI KÉSZÜLŐDÉS NAGYKÖRÖSÖN: RETRO BÁL, ADVENT ÉS MIKULÁSÜNNEP

Egyesületünk novemberben tartotta meg ez évi Retro Családi Bálját. Kicsik és nagyok – közel 200 fő – „bulizott” együtt igazi retro zenére. Az egyesület tagjai meglepetés műsorral készültek, ami nagy sikert aratott. Ezúton is köszönjük a NOE támogatását! Az adventi készülődés és a Mikulás érkezésének fotóit képes beszámolóként küldjük.

PAPNÉ ZSUZI

KIVÁLÓ HANGULAT A PÉCSI MÁRTON-NAPON

November 10-én épp Márton napjára eső szombat délután került megrendezésre a Pécsi Székesegyház Nagycsaládos Egyesület hagyományos Márton-napi délutánja. Az érkező családok gyermekei az előkészületek után elkezdték az ilyenkor szokásos egyedi lámpások elkészítését. Munka közben beszélgetés és daltanulás formájában ismerkedhettünk tovább egymással, és örülhettünk régi ismerőseinknek. Az elkészített, világító lámpásokkal kimozdulva az egyesület hajlékából körbejártuk a szomszéd házakat, és ellátogattunk a közeli Gyermekklinika épületébe, hogy köszöntést, fényt és színt vigyünk tovább, megörvendeztetve másokat is. Barátságos közösségi termünkbe visszatérve, felmelegedve jól estek a finoman elkészített falatok, de az évessel megint csak kevés időt töltöttünk, mert újabb izgalmak vártak ránk...

Kezdődött a saját magunk által, saját magunknak rendezett előadás, mely olvasópróba, főpróba és ősbemutató is volt egyben. A produkciót egy kis forgatókönyv alapján Szent Márton életéről és szolgálatáról adtuk elő. Az emlékezésen túl megköszöntöttük a jelenlévő Mártont is, egy öt éves kisfiú személyében.

Nagyon jó volt megtapasztalni, hogy lelkes társulat és hálás közönség vagyunk egyben.

LÉGRÁDI TAMÁS

Születésnapi buli Pilisszentivánon

November 17-én tartottuk meg tagtoborzó születésnapi bulinkat az iskola aulájában. A rendezvény sikeres volt, tagcsaládjainknak több mint a fele részt tudott venni rajta. Volt, aki jelmezből érkezett, akadt igazán színvonalas, sok munkát igénylő jelmez, maszkkal vagy sminkkel.

Az idei esemény már a környezettudatosság jegyében zajlott, így megkértük az érkezőket, hogy mindenki hozzon magával tányért és poharat, hogy ne növeljük eldobható tányérokkal a szemét mennyiségét. A díszítést teljesen ingyen megoldottuk adományból és a tagcsaládok kölcsöndíjszeivel.

Az esemény során volt tánc, játék, verseny, alkotás.

Sikerült egy jót együtt buliznunk, és úgy érezzük, a családok még közelebb kerültek egymáshoz. Egyre inkább csapatként működünk és bármiben számíthatunk egymásra. Rendezvényünk egyik apropója, hogy ekkor szedjük be a következő évi tagdíjainkat tagjainktól, ezzel is biztosítva a folyamatos működésünket. Egyesületünk először vett részt a NOE által szervezett CBA adománygyűjtésen, melyben helyi diákok is örömmel segédkeztek, így igen sikeresen zárult.

MARLOKNÉ KARCAG RENÁTA

SAJÁT BETLEHEM KÉTSOPRONYBAN

Egyik kedves anyukánk tavaly a falukarácsonyon a gyerekek betlehemes műsora közben felvetette, hogy mi lenne, ha készítenénk egy nagy betlehemet a főtérre. Azóta nem szabadultam a gondlattól. Az idén szeptemberben kezdtem a szerveződést. Nagyon sok segítséget és ötletet kaptam a kivitelezéshez.

Ahogy teltek a napok-hetek, úgy sűrűsödtek a tennivalók. Mindenki lelkesen és aktívan vett részt a munkában. Rengeteg felajánlást kaptunk, így a költségünket a legminimálisabbra tudtuk csökkenteni.

Asztalos apukánk készítette el az emberek vázát és az istállóét is. Az ötletgazda anyukánk testvére segítette a bölcsek fejének létrehozásában, és rengeteg tanáccsal látott el minket. Így készült el a másik két fej és a kezek is. Mire elkészültünk az emberekkel és a báránnyal, el is érkezett advent vasárnapja. Ezen a délután újra összejött a csapat és szorgos kis hangyák módjára összeállítottuk az egész betlehemet, ami most már ékes dísz Kétsoprony főtérenek.

De ezzel még nincs vége, mert a lelkes csapat egy amatőr ének-karrá is szerveződik, akik majd december 16-án a falukarácsonyon műsort adnak a gyermekek után, és ekkor hivatalosan is átadjuk a betlehemet településünknek.

PÉTERNÉ NOVÁK KRISZTINA

ALL HALLOWS EVE IVÁNCSÁN

A halloween, mindenszentek és halottak napja szorosan összekapcsolódó, egymásra épülő ünnepek. Mindhármat különböző, egymás utáni napon tartják, Mindenszentek a katolikus egyházban az összes üdvözült lélek emléknapja, míg a protestantizmus az elhunytakról emlékezik meg ilyenkor. Az ezt követő halottak napján az elhunyt, de az üdvösséget még el nem nyert,

a tisztító tűzben lévő híveket ünnepli. A halottak napján az emberek meglátogatják és rendbe teszik elhunyt hozzátartozóik sírját. A mindenszentek napját megelőző este, október 31. lett a Halloween, ami az angol „All Hallows Eve”, azaz "mindenszentek előestéje" kifejezés rövidített alakja. Az ünnep eleinte főleg az angolszász területeken terjedt el, de mára már szinte az egész világot meghódította.

Egyesületünk a HALLOWEEN napját játszóházzal tartotta. Gyerekek, felnőttek töklámpásokat faragtak, amit haza is vittek. Ezután egy kis totó alapján ismerkedtünk a népi szokásokkal. A jó válaszokat cukorkával jutalmaztuk, majd több ügyességi feladattal pergettük fel a délutánt: tökgurítással ki tud több guriga papírt letarolni a felrakott gúlából. Ahány találat, annyi cukorka a jutalom. Miután mindenki megéhezett, jöhetett a sült tök. Hazafelé menet minden kisgyerek vehetett egy nyalókat a nagy tökbe beszúrt édességből! Nem volt egyszerű kihúzni a nyalókat, ettől volt izgalmas.

HAJDU ZOLTÁNNÉ

ADVENTI VÁSÁR A HEGYVIDÉKEN

2018-ban ötödik alkalommal került megrendezésre a Hegyvidéki Nagycsaládos Csoport és a Fejlesztő Napközi Otthon Adventi Jótékonykai Kézműves Vására. Az eseménynek a Hegyvidéki Kulturális Szalon adott helyet, sőt, a megszervezéséből is oroszánrészt vállalt. A kezdetekben magunk és családunk szórakoztatására elindított program legnagyobb örömeinkre mára már igazán színvonalas, sokakat vonzó hagyománnyá nőtte ki magát.

A vásárra az ügyes kezű – többnyire amatőr – nagycsaládosok és a Fejlesztő Napközi Otthon fiataljai és dolgozói évről évre saját készítésű portékákkal készülnek. Megtalálható itt minden, ami egy hangulatos adventi vásárhoz kell: varrott tolltartók, vászontáskák, fülbevalók, nyakláncok, diétás sütemények, egyedi kiskanalak, horgolt és kötött díszek és játékok, adventi koszorúk és asztaldíszek, méz, lekvár, képeslapok, selyemkendő, gyertyák, de nem hiányozhat a vásári büfé sem, amit általában gyerekek üzemeltetnek, kis szülői segítséggel. Az idén origami kiállítás is nyílt e napon, de a Csicsergő táncház és kézműveskedés is sokakat vonzott.

Miközben a vásárlók a színvonalas kínálatot csodálták és örömmel válogattak a különleges ajándéktárgyak között, hangulatos karácsonyi zene is emelte a vásár hangulatát.

A Kulturális Szalon ünnepi programokról is gondoskodott: alpolgármesteri vásármegnyitó, gyertyagyújtás, közös éneklés. A nagycsaládosok pedig kézműves foglalkozást, asztaldísz-készítést tartottak. A műsorról a Fejlesztő Napközisek furulyás, citerás énekekkel, a Sashegyi Arany János Gimnázium 9NY. osztályos tanulói pedig gitárral kísért énekekkel és karácsonyi versekkel gondoskodtak.

Jövőre is szeretettel várunk minden érdeklődőt! A Hegyvidéki NOE nevében:

SÜTÖNÉ TOMKA KRISZTINA ÉS
SÁGODY NÓRA

FAÜLTETÉS BÁTASZÉKEN A BABÁK ÉRKEZÉSÉNEK ÖRÖMÉRE

Bátaszéken hat éve ültetünk fát az adott évben született babáknak. A könyvtár szervezésében a nagycsaládos egyesület segítségével tartjuk ezt az eseményt november hónapban. Nagyon jó hangulatban telnek ezek a délutánok. Az érkező családoknak a helyi óvodások kis műsorral kedveskednek, ezután következik a felszámozott fák és gödrök kisorsolása, majd kezdetét veszi a családi munka. Általában anyuka dajkálja a gyermeket és a nagymamával együtt irányítja apukát meg a család többi tagját, hogy hogyan is kell elültetni a facsemetét. Ezután elhelyezik a gyermek nevével ellátott táblácskát. A munka befejezéseként pedig jöhet a jól megérdemelt tea, süti és zsíroskenyér.

SIMONDINÉ ZITA

VINICZAI ANDREA

Öt dolog, amit tanulhatunk kamasz gyerekeinktől

A kamaszok igenis szerethetőek, csak erről hajlamosak vagyunk mi is, és ők is megfelekezni. Pedig ha félretesszük a mindennapi csatározásaink miatti bosszúságunkat, és kicsit nyitottabban figyeljük őket, észrevehetjük, mi mindent köszönhetünk nekik, és miért is lehet imádni őket ebben a nehéz életszakaszban is.

Kamasz tükör

Ezt a korszakot nagyon sok szülő-gyerek közötti összefeszülés jellemzi. A tinédzser pedig egy-egy heves vitában hajlamos nyersen és őszintén a szülő fejéhez vágni, amit gondol. Ez, bár nehéz szituáció, mégis a legjobb, ami történhet, hiszen legalább beleláthatunk kicsit a fejébe, és még ha nincs is igaza, megtudhatjuk, hogy mire gondol, mi a véleménye egyes dolgokról. Ha ezt tudjuk, onnantól könnyebb megtalálnunk a közös nevezőhöz vezető utat, és hálásak lehetünk az őszinte szavakért.

Tinédzser GPS

Kamasz gyerekeink szeretik a legtöbb kérdésünkre azt válaszolni, hogy: nem tudom, fogalmam sincs. Ellenben azt viszont mindig tudják, melyik sorozatot érdemes éppen nézni, honnan lehet a legkönnyebben és legjobban recepteket és tornagyakorlatokat letölteni, de inkább megteszik ezt helyettünk, mert mire megértjük, addigra már lent is van. Tájékoztattak, minden őket foglalkoztató problémára van egy filmjük, egy könyvük, egy videoklipjük, ami segíti őket a válasz megtalálásában. Ha pedig minket, szülőket látnak tanácstalanul merengeni egy probléma felett, csak megve-

regetik a vállunkat, és közlik, nyugi, mindenre van már applikáció. Rögtön mondják is az app nevét, le is töltik nekünk, sőt, személyre szabják a telefonunkon. Így nem fordulhat elő soha többet, hogy eltévedünk egy ismeretlen városban, vagy nem iszunk elég vizet egy nap.

Tini kreativitás felsőfokon

Az életkor egyik sajátossága, hogy a tinédzser gyerekek mindenben inspirációt látnak. Bárhol és bármikor, egy szokatlan falevél mintázatban, a város fényeiben. A világ a saját játésterük és bárhol képesek inspirációt találni, még a legszokatlanabb helyeken is. Nem sze-

retik, ha megmondják nekik mit és hogyan csináljanak, magabiztosan járnak saját útjukat. Merészek. Nemcsak szeretnek új dolgokat kipróbálni, hanem keresik is a rizikós tevékenységeket, hiszen ettől érzik magukat felszabadultnak. Álmodoznak. Élvezik, hogy új helyekre utaznak, új dolgokon gondolkoznak, hisz tudják, ebből születnek a legmélyebb, legkülönlegesebb dolgok. Kreativitásuknak sokszor mi szülők szabunk határt azzal, hogy próbáljuk az általunk érthetőbb, és kiszámíthatóbb világ felé terelni őket. A kérdés, hogy érdemes-e?

A nyitottság alap

Mi felnőttek annyi mindent elutasítunk alaptól. Nehezen váltunk hírcsatornát, nem szívesen változtatunk a megszokott ízeken, és ha lehetne a gyerekeinkkel is ugyanazokat a könyveket olvastatnánk el, és filmeket nézetnénk meg, amik nekünk is örömet okoztak egykor. Szerencsére kamasz gyerekeink sokkal nyitottabbak nálunk. Nyitottak a megismerésre, megértésre, az új megoldásokra. Ha van bennünk kellő nyitottság, ezt mindenképp tanuljuk el tőlük.

A bezárt ajtó tanítása

A folyton a szoknyánk alatt lebzselő gyerekekből egyik-pillanatról a másikra válnak a szobájuk ajtaját magukra csukó, az ágyukon heverő lakli kamaszokká. És egy kamasz szeret otthon egyedül, zavartalanul a szobájában lenni. Ettől azonban nem kell megijednünk, sőt kopognunk sem szükséges félóránként, hogy még mindig nem akar-e vacsorázni. Hagyjunk időt és teret neki arra, hogy egyedül lehessen, gondolkodhasson, álmodozhasson, lustálkodhasson kedvére. És irigykedjünk egy kicsit. Nekünk mikor volt utoljára lehetőségünk ilyesmire? Támogassuk abban, hogy magában lehessen, és ne felejtse el, a kamasznak óriási szüksége van ránk, még akkor is, ha minden megnyilvánulása épp az ellenkezőjét bizonyítja. Szeressük, támogassuk, és néha erősítsük meg benne, hogy még most is rengeteget tanulunk tőle.

VINICZAI ANDREA

APRÓHIRDETÉS APRÓHIRDETÉS

Szállítás-fuvarvállalás NOE-ban leinformálható, a Titkárságnak régóta dolgozó, megbízható fuvarozó személygépkocsival munkát vállal magánszemélyeknek, illetve cégeknek, alkalmanként vagy rendszeres megbízásra.

Bel- és külföldi személyszállítás, gyermekek iskolába szállítása, futárszolgálat, anyagbeszerzés, áruterítés, postai ügyintézés.
NOE tagoknak kedvezmény!
☎ 20/935-4600 Pfeil István
e-mail: pfeilistvan@gmail.com

Homok, sóder, murva, beton, termőföld szállítását 5 tonnáig vállalom Budapesten,
NOE tagoknak 5% kedvezményel!
☎ 20/956-5720 Kovács Árpád
http://teherfuvarozas.uw.hu,
e-mail: teherfuvarozas@uw.hu

Költöztetés, fuvarvállalás, lomtalanítás Budapesten és az egész ország területén.
Szállítás: zongora- és páncélszekrény-szállítás.
Kedvező árak, ügyfélbarát kiszolgálás.

NOE tagoknak árengedmény! Ha bármilyen szállítási gondja van, hívjon bizalommal!

☎ 30/509-2284 Sárközi Zsolt
www.koltozesmaskepp.hu

ENERGETIKAI TANÚSÍTÁS

(épület-lakás zöldkártya, az ingatlan-adásvételhez és bérbeadáshoz kötelező) 17.000 Ft-tól, azonnalra. Igény esetén online adatközléssel is.
Hőkamerázás, hőfényképezés.

☎ 30/431-2402 Garancsy István

„Figyeljünk oda rájuk!”

MIÉRT ÉS MIRE JÓ AZ ISKOLAI ÉS A KORTÁRS MEDIÁCIÓ, MIT TEHETNEK A SZÜLŐK: BEAVATKOZZANAK-E AZ ISKOLAI KONFLIKTUSOKBA, ÉS HA IGEN, MIKOR ÉS HOGYAN? EZEKRŐL A KÉRDÉSEKRŐL BESZÉLTÜNK DR. FAZEKAS RITA MEDIÁTORRAL – AKI ZÁMBORI SOMA SZÍNМŰVÉSZ FELESÉGEKÉNT AZ IDEI HÁZASSÁG HETE EGYIK ARCA IS VOLT.

– A Házasság Hete óta kiderült: színművész férjedet annyira megérintette az a szenvedély, amellyel a munkádról beszéltél, hogy azóta ő is mediátor lett. Gyümölcsöző a közös munka?

Igen, mindketten élvezzük! Óriási előny, hogy ismerjük és kiegészítjük egymást ebben a munkában is; amellett persze, hogy csiszolódnunk kell egymáshoz ezen a területen is. Soma beugrott a mélyvízbe, ő kihagyta a kezdeti nehézségeket, amikkel én megküzdöttem. Az ügyeket is én hozom, de ez rendben van így, hiszen neki a fő területe továbbra is a színművészet, szinkronizálás és egyéb alkotómunka. Ezért nem is mindig velem mediálok.

– Nemrég nyilatkoztad: „Hálás vagyok, mert a mediáció révén számos olyan eszközt ismertem meg és készséget mélyítettem el, amit a három gyermekem, férjem, szüleim, testvéreim és barátaim körében is alkalmazni tudok.” Melyek ezek az eszközök és miért tartod fontosnak ezek használatát a magánéletedben is?

Itt főként az aktív figyelemre, empátiára, a másik nézőpontjának meghallására, megértésére gondolok. Aztán arra, hogy igyekszem nem vádaskodni, ha a másik viselkedésétől a falra mászom, hanem, hogy nekem miért esett nagyon rosszul, ami történt. Érdekel a körülöttem levők véleménye, hogyléte, ezért sokat kérdezek. Minderre nyilván azért törekszem, mert rendkívül fontosak nekem! Szeretnék olyan szeretetteljes otthont bizto-

sítani, ahova mindig jó hazaérkezni, ahol akkor is elfogadás vár rájuk, ha tudják, hogy aznap valamit nagyon elrontottak. Persze, ez másik irányban is így van: én is arra vágyom, hogy akármit szúrtam is el aznap, ölelő karok várjanak otthon. Nálunk nagyon fontos az ölelés, amúgy – abból soha nem lehet elég. Kamaszodó kisebbik fiam például ezt az egy szeretet-megnyilvánulást „engedélyezte” nekem a barátai, iskoláztársai előtt is (puszít, na, azt nem).

– Te jogászként végezted el a mediátori képzést, és elsősorban család- és válásmediációval foglalkozol. Miért kezdted el iskolai közösségekbe járni? És mit tapasztaltál ott?

Pontosan azért kezdtem iskolai közösségekbe járni Magyar Erika mediátor kollégámmal, mert meggyőződése, hogy minél kisebb korban tanítjuk meg gyerekeinket mindarra, amikről az előbb beszéltem, annál inkább beépülnek a személyiségükbe ezek az értékek. Tehát, jobban oda fognak figyelni egymásra, érzékenyebbek lesznek mások nehézségeire, fontos lesz nekik a közösségük, amiért tenni is hajlandók lesznek. Mindezzel pedig csökken az esélye az agresszióba forduló konfliktusok kirobbanásának is. Általános iskolák felső tagozatára, főként ötödikesekhez, hatodikosokhoz járunk. Ez rendkívül érzékeny kor: a gyerekek kikerültek az alsós tanító néni védő-óvó, mindent megoldó tyúkanyósága alól, felsőben sok új taná-

ruk van, egyedül kell megbirkózniuk a feladatokkal, ráadásul kamaszodni is kezdenek. Sok minden borul, dúlnak a hormonok, gyakoriak lehetnek az agresszív megnyilvánulások, esetleg verekedések, egyéb normasértések. A tanárok pedig sokszor ott állnak értetlenül: mi lett ezekkel a kedves gyerekekkel? És azt mondják nekünk: eszköztelennek érzik magukat, mert az ilyen helyzetek hatékony kezelésére nem tanították meg őket. Ilyenkor léphetünk be mi – ha hívnak.

– „Ha hívnak”? Ezek szerint csak felkérés alapján működik?

Igen, felkérés alapján működik, ami azért nem könnyű, mert kevés helyen tudnak rólunk és mindarról a lehetőségről, amit az ún. resztoratív (helyreállító) szemléletű konfliktuskezelés és megelőzés nyújtani tud. Én úgy kezdtem, hogy kisfiam iskolájában megkerestem az igazgatónőt és az osztályfőnököt, hogy tájékoztassam arról, amit ez a módszer adni tud, és hogy én szívesen állok rendelkezésükre. Így kezdődött, abból az iskolából két ötödikes osztállyal, és azóta voltunk máshol is.

– Pontosán mit teszten ilyenkor? Mi a célok és milyen eszközöket használtok a megvalósításhoz?

Meghatározott játékszabályok alapján beszélgetünk velük, meghallgatjuk őket. Kíváncsiak vagyunk arra, ők mit tartanak értéknak, miért szeretnek abba a közösségbe járni, vagy ha nem szeretnek, mitől érzékelnek jobban

ANTAL-FERENCZ ILDIKÓ

magukat, mi fontos nekik. Sokat játszunk velük, igyekszünk bevonni mindenkit, ennek ellenére fontos szabály, hogy szabad a kérdéseket passzolni, tehát a játékokban és a beszélgetésben való részvétel önkéntes. Az más kérdés, hogy az általunk teremtett elfogadó közegben sok esetben megnyílnak azok a gyerekek is, akik kezdetben passzívan viselkedtek.

Az általunk vezetett játékokkal, gondolkodásra ösztönző beszélgetéssel célunk az osztályközösség erősítése, mert egy egymást támogató, erős közösségben minden sokkal jobban működik, mindenki jól érzi magát, ezért jóval kevesebb az elmérgesedő konfliktus.

– Megelőző vagy problémamegoldó ez a munka?

Mindig közösségépítéssel kezdünk, az az alap, és ez megelőzést is jelent. Közös értékeket, erőforrásokat keresünk, együtt alkotunk osztályszabályokat. A megelőzés sok esetben megoldást is jelent, illetve elvezet a később keletkező probléma megoldási módjához. Ha van konkrét konfliktus, azt külön és másként kezeljük: akkor a közösséggel folyó munka mellett az érintettekkel külön is dolgozunk – mediációban, illetve több érintett esetén valamilyen ún. resztoratív kör-módszerrel.

– Mit tehetnek a szülők? Hogyan segíthetnek ők az iskolai konfliktusok megelőzésében?

Azt gondoljuk, itt is rendszerszemléletben lehet hatékonyan és hosszú távon segíteni. Örvedetes, ha a szülővel is le tudunk ülni, ezt azonban körültekintően megszervezett, hosszú előkészítő munka előzi meg. Sajnos, a leülés a szülővel ritkán történik meg, pedig nagyon nagy szükség lenne rá. Amikor mégis sikerül velük a beszélgetés, akkor őket is támogatjuk: biztatjuk, hogy keressék azokat a lehetőségeket, amikben ők tudnak konkrétan segíteni a gyerekeiknek és ezzel az ő közösségüknek. Közös – szülők gyerekekkel együtt – tevékenység (kirándulás, bográcsozás, játékklub) például nagy változást hozhat és értéket ad. Nagyon fontos lenne, hogy a szülők meghallgassák és megértsék gyerekeiket, ahogy az is, hogy merjenek segítséget kérni!

– És mi van akkor, ha már megtörtént vagy még zajlik a konfliktus? A szülők legnagyobb kérdése: meddig érdemes várniuk, és hol az a pont, amikor már be kell avatkozniuk gyermekük érdekében?

Igen, ez nagy kérdés: milyen ponton avatkozzon be és egyáltalán, avatkozzon-e be a szülő az iskolai konfliktusba. Persze ez függ az ügy természetétől, súlyától és a gyerek életkorától is: minél nagyobb a gyerek, annál kevésbé hagyja, hogy szülője beleszóljon a dolgaiba. De maradjunk a 10-12 éves korosztálynál. Természetesen segít, ha a szülő aktívan jelen van a gyerek életében: figyel rá,

meghallgatja. De mindez nem azt jelenti, hogy a gyerek helyett oldja meg a konfliktust, és nem is azt, hogy passzívan várja, hogy az valahogy csak megoldódik, hanem először például jó, ha megbeszéli a gyerekkel a helyzetet, ami alapján megpróbálja azt a gyerek megoldani. Ha ez nem sikerül vagy többeket érintő nagy horderejű az ügy, és a szülő tud róla – mert persze nem minden gyerek és nem feltétlenül minden helyzetet mesél el otthon a szüleinek –, akkor például teheti azt, hogy szól az érintett gyerek szülőjének, üljenek le – mediátor bevonásával – együtt a szülők, gyerekek; illetve szól a pedagógusnak. Amennyiben pedig a szülő nem tud róla, akkor viszont a tanárnak érdemes a folyamatot elindítania, vagyis megkeresnie egy mediátort. Milyen nagyszerű is lenne, ha az iskolák alkalmaznának mediátor végzett-

ségű kollégát! Középiszolás gyerekek esetén még célravezetőbb lehet kortárs mediátor belépése, akit akár a pedagógus, akár maguk a gyerekek keresnek meg.

– A pedagógusoknak nem kellene rendelkezniük „mediatori készségekkel”?

De, remek lenne, ha a tanárok fel lennének vértézve mediációs készségekkel! A Közép-Európai Mediációs Intézetnek (KEMI - www.kemi.hu, www.fazekasrita.hu) mediátoraként és alelnökeként van is erre törekvésünk (és egy folyamatban levő megkeresésünk), hogy egy adott középiskolában – a rendszerszemlélet jegyében – pedagógusokat képezzünk mediátorra, ezzel párhuzamosan pedig a gyerekekkel is és a szülőkkel is dolgozzunk; valamint a folyamat végén kortárs mediátorokat is képezzünk.

– Kiből lehet kortárs mediátor?

A kortárs mediátor a gyerekek társai közül kerül ki, úgy, hogy érdeklí őt a közvetítés a konfliktusok békés megoldásában, ezért erre kiképezik őt. A kortárs mediátor sokkal hitelesebb tud lenni a társai szemében, mivel velük egykorú, jobban átérzi a problémájukat. Ez nagyszerű lehetőség a nagyobb gyerekeknek, csak, sajnos, még nagyon kevés iskolában „működnek”.

– Milyen általános tanulságokat tudtok levonni az eddigi munkáitokból a mai kamaszokra nézve?

Én mindig sikernek élem meg, ha már ott vagyunk a gyerekekkel, és elkezdünk egymással beszélgetni, egymásra odafigyelni. Nyilván egy alkalomtól – ami legalább kétszer 45 perc – nem lehet csodát várni, de valami mindenképpen elindul: megérzik, hogy számít a véleményük. Általában megkérdezik, mikor jövünk legközelebb? Persze ebben az is benne van, hogy olyankor elmarad két-három tanóra. A gyerekek hálásak, ha partnerként kezelik őket és remek ötleteik, nagyon jó gondolataik vannak. Rugalmasak, megértőek, könnyen tudnak adott esetben bocsánatot kérni és megbocsátani is. Nekünk nagyon jó általános tapasztalataink vannak. Figyeljünk oda rájuk!

ANTAL-FERENCZ ILDIKÓ

MÁTHÉ ZSUZSA

Kamasz a háznál – a fiatalság elixírje

Meg kell olykor csípnem magam, hogy felfogjam, a szemem előtt egy fiú férfivá alakulni készül, és ez ugyanolyan észrevétlenül következik majd be, mint ahogy a kisbabaságát veszítette el annak idején. Zavarba ejtő és felkavaró változás. De van egy jó hírem, mindez nem valami gyászos vége egy kisgyerekes anya életének, hanem ígéretes kezdete egy egészen más kapcsolatnak.

Hihetetlen büszkeséggel tölt el, hogy van egy kamasz fiam!

A nagyfiam 13 éves, már csak a válláig érek és 43-as cipője láttán fényévnnyi távolságra érzem azt a cseppnyi újszülöttet, aki nem is olyan rég a korababaság határán billegve a 36. hétre született és 2680 grammos súlyával a csecsemőosztály legapróbb emberkéje volt. (Indiszkréció volna azt firtatnom, mivé is lett a cserebogár, de biztos, hogy senki nem a koraszülöttek törékenységre gondolna az én „kis” fiam láttán...)

Emlékszem, ahogy vékonyka csuklójáról rendre lecsúszott a kék kórházi karkötő, pedig a nővérke azt a legkisebb állásban rögzítette.

Ma az én nagyfiam erős karja segít cipelni a bevásárolt tömördek ennivalót, amit méretes hűtőnkéből pillanatok alatt el is tüntet a három testvérével.

Elképzelésem sem volt, hogy milyen lehet egy tizenéves anyukájának lenni, a lelkem legmélyén a mai napig ragaszkodom ahhoz, hogy igaziból én vagyok az a zilált kamasz, akit a szülei megpróbálnak a normalitás talaján tartani, nem pedig fordítva. De kétségtelen, eltelt néhány év, és az én cseppecske szüleményem fogta magát és észrevétlen elkezdte ledobni magáról a tojáshéjat, s ezzel én is óhatatlanul belecsúsztam a racionális anyuka hálátlan új szerepébe. Meg kell olykor csipdessem magam, hogy felfogjam, a szemem előtt egy fiú készül férfivá alakulni és ez ugyanolyan észrevétlen következik

majd be, mint ahogy kisbabaságát elveszítette annak idején. Zavarbaejtő és felkavaró változás.

Ma este – kislányom elsőáldozása kapcsán – az ünnepi nap pörgését levezetve beszélgettünk a konyhaasztal mellett, csipegetve az ünnep utolsó morzsáit. De hogy milyen témákról! Szó esett arról, hogy Jézus teste miképp van jelen az ostyában, és hogy mitől más az úrvacsora a reformátusoknál, mint az áldozás. Beszélgettünk a csodákról, arról, hogy nincs nagyobb korlátoltság, mint elvetni ezek eshetőségét. Ez már nem az a beszélgetés volt, amit egy kisgyerek és az ő felnőtt szülei folytatnak, mikor a szülő még „magas lóról” egy egyensúlytalan szellemi állapotból magyaráz a kicsinek. Itt bizony már egyenrangú felek diskurzusa zajlik, izgalmas érve-

lésekkel, váratlan és inspiráló felvetésekkel. Ha van alkalom úgy igazán egymásra figyelni (sajnos, nem sok ilyen pillanat adatik), rájövünk, hogy igazi társ, szinte barát ül mellettünk, és ez akkor is igaz, ha egyébként már a következő mondatban vissza is térünk a szülő-mantrához, ingerülten azt kérdegetve, hogy készen áll-e a tesi cucc a hétkezdesre és hogy vajon biztos-e, hogy megint semmi tanulnivaló nincs holnapra?

Egy biztos, a kamaszok természetessége, a belőlük áradó határtalanság pezsdítőleg hat az életközepi válságtünetekkel küszködő, a felnőtt szerepben épp kiégni készülő magfajtákra. Megfiatalít, kizökkent még akkor is, ha csemeténk hányavetisége és örökös ríposztjai egyébként sokszor ki is csapják a biztosítékokat.

De ha Ő elismer, én a mennybe megyek, ha Ő egy pusztit cuppant az arcomra, hetekig el vagyok alélva, ha pedig végigmegy velem az utcán, a büszkeségtől majd kicsattanok!

Ne csüggedjete, ha már nem cuki kicsi a gyerkőcötök, új, kihívásokkal teli, izgalmas és frissítő időszak kapujában vagytok. Kamaszodó gyerekekkel még tartani tudjátok a tempót, beavatottnak érezhetitek magatokat egy új generáció titokzatos világába, elgondolkodtató viták várnak rátok és csappanó önbizalmatokat is megtámogathatja, ha egy „mai fiatalal” jó kapcsolatot ápoltok.

Éljetek a remek lehetőséggel és élvezzétek a kamaszt a háznál!

Dobszett kontra 40 fok a nyárban avagy élményeim a munka világából

AZ EGÉSZ AZZAL KEZDŐDÖTT, HOGY ÉDESANYÁM AZT MONDTA: „ELKÜLDELEK NYÁRON DOLGOZNI, TANULD MEG, MI AZ A MUNKA.” ÉN BELEEGYZTEM ÉS MEGPRÓBÁLTAM A MAGAM MÓDJÁN MUNKÁT KERESNI.

Osztálytársam és barátom felajánlotta az osztálynak egy ismerőse révén, hogy a Fürge diák közvetítésével dolgozhatunk a Budaörs 2-es mekiben. Jó páran elfogadtuk, van, aki 1 hónapot dolgozott, van, aki még dolgozik iskola mellett, viszont engem föl se vettek, mert a családi nyaralásokkal ütközött a ledolgozható munkaidő.

Mivel nekem nem sikerült, édesanyám kérészt a NOE-n keresztül munkát. Talált is Balatonalmádiban, egy strandbüfében. Az állásinterjún egy dolgot kértek, legyek ott, ha azt mondtam, ott leszek. Az elejétől fogva az érdekelt, hogy némi zsebpénzt keressek, amiből egy dobszerköt meg tudok venni.

A szüleim eleinte azt mondták, hogy nem fogom kibírni a hónapot. Az elején én is azt hittem. Szerencsére az ősöknek nem mindenben van igazuk, így ebben sem volt.

A munka egyszerű volt. Hamburger, gyros pita és tál, lángos, palacsinta és készételek tálalása, kiadása. Zöldségpucolás, saláták készítése, limonádé kotyvasztása és feltöltése. Ezek olyan tapasztalatok, amiket később én is tudok hasznosítani. Eleinte attól félttem, hogy

nem nagyon tudok majd beilleszkedni, de egy nap után ez a félelem is elmúlt.

Mivel napi 12 órában ott dolgoztam le kellett mondanom a szabadidőmről, ami egy kamasznak elég nehéz. És persze a barátokról, osztálytársakról is le kellett mondanom. Senki nem járt Balatonalmádiban a családomon kívül.

Az első nap volt a legnehezebb. Szombati forgalom déli csúcspontja. Nagyon kedvesen fogadtak, megmutattak mindent, de nem egyszerre, nehogy valamit rosszul csináljak. Segítőkések voltak, de elvárták, hogy ha egy-

szer elmondanak valamit, az akkor azután tökéletes legyen. A legnagyobb kihívást a beilleszkedés jelentette. Teljesen összezokott közösség, akik nyár eleje óta együtt dolgoztak, én meg a közepén csatlakozom hozzájuk. De úgy érzem, sikeresen beilleszkedtem.

Megtanultam sajtot panírozni, cordon bleu-t (nem tudom, hogy kell leírni) készíteni, cukorszirupból limonádét varázsolni.

A büfében reggel döntötte el a szakács, hogy hova fogsz aznap kerülni. Próbálta úgy elosztani, hogy aki a kasszát tudja kezelni, az csak ott legyen, és ne kelljen hamburgert csinálnia. A többiek forgásban voltak, ott segítettek, ahol kellett, vagy ott dolgoztak, ahol aznap üresedés volt.

Az egész hatalmas sikerélmény volt szá-

momra, mert az állandó

40 fokon, a kigyózó tömegben és a gyors és pontos rendelés-készítésen túl lenni igazán kimerítő volt. De tudom, hogy többet nemesedtem az osztálytársaimnál, akik sírtak, hogy hol van, hol nincs munka.

Nem életre szólóan, de az adott 30 napban találtam barátokat.

Igen. Szeretnék jövőre is menni, persze ha a családom vállalja, hogy a távollétem alatt a ház környéke nem olyan lesz, mint mielőtt elmentem dolgozni.

Nem hiszem, hogy szóban el lehet ezt mondani. Látni, tapasztalni, csinálni kell. Nem olyan, mint az iskola, hogy ha bemagolod, akkor sikerülni fog.

Személyes tapasztalat alapján csak ajánlani tudom a nyári munkát. Az biztos, hogy megedzi az embert. És lehet, hogy nem mindig a diákközvetítő irodák a legjobbak. A célom elértem, megvettem a dobszettet és elkezdtem tanárhoz járni. Én összeségében csak ajánlani tudom, de csak ha az illető kitarító, és nem riad vissza a kihívásoktól.

KARDOS BENDEGÚZ

MINDEN, amit a diákmunkáról tudnod kell

Manapság egyre több diák vállal munkát az iskola mellett vagy szünidőben, mert szeretne egy kis zsebpénzhez jutni, hogy kevésbé függjön a szüleitől, vagy mert a nyári fesztivál belépőket a saját pénzéből szeretné finanszírozni. Azonban a diákmunka vállalásának is szigorú feltételei vannak, továbbá érdemes tisztában lenni az adózásával is.

Miért jó a diákmunka?

Neked: számodra azért jó dolog, mert már iskola mellett is lehetőség nyílik úgy pénzt keresni, hogy rugalmas beosztással és hozzáállással kezelnek téged, tehát nem kötelességed minden nap reggel 8-tól délután 5-ig bent lenned, hiszen csak egy körülbelüli heti óraszámot kell teljesítened, de lényegében te osztod be magadnak, hogy mikor jársz dolgozni, és mikor nem. Amennyiben kötődik a munka ahhoz is, amit tanulsz, és amivel a jövőben foglalkozni szeretnél, még jobb, hiszen gyakorlatot szerzel, ami a későbbiekben nagyon fontos lesz, mert sok munkáltató nem is igazán a papírt, inkább a tapasztalatot várja el. Ha elég ügyes vagy, akkor ahol diákmunkát vállaltál, tanulmányaid befejezése után, akár főállásba is felvehetnek – bár ez nem mindenhol adatik meg, de szerencsére egyre több helyen van ilyen lehetőség. Illetve bizonyos területeken, ahol munkaerőhiány van, és egyáltalán nem találunk főállásba embert, oda bizony diákmunkást fognak keresni, tehát viszonylag sok opciód van magadnak is találni egy állást. Kicsit belekóstolhatsz a munka világába, környezetébe, és számos akadállyal találkozhatod szemben magad, ami megerősít és a későbbiekben már könnyebben fogod átlépni őket. Hozzászoksz ahhoz, hogy egyfajta rendszeresség van az életedben, kicsit még le is terheled magad, ami szintén jó, hiszen azt addig kell, amíg még fiatal az ember. Kapcsolatokat tudsz kiépíteni, amik a jövődben szintén nagyon nagy szerepet játszhatnak, továbbá olyan tudásra is szert tehetsz, amit még az iskolától sem feltétlenül kapsz meg. Lehetőséged adódik átültetni a gyakorlatba azt, amit elméletben tanultál. Pozitívum a diákmunkások számára az is, hogy most már ők is kaphatnak szabadságot, meghozzá fizetett. Továbbá növekszik a minimálbér is, idén januártól bruttó havi 138 ezer forint lett, ami órabér esetén 794 forint. Fontos tudnivaló még, hogy amennyiben már leérettségiztél vagy lediplomáztál, és még

azon a nyáron is szeretnél diákmunkát vállalni, megteheted. Mivel a diákigazolványod a befejezett tanév utáni október 31-éig érvényes, így még te is diák vagy addig, függetlenül attól, hogy már nem tanulsz.

A munkáltatónak: nekik azért is jó, mert sokkal kevesebbet kell egy diákmunkás után adózni, nincsenek adminisztrációs dolgok, sőt, még a kiválasztásnál sem mindig szükséges HR-es kolléga hozzá. A diákszövetkezetek felkeresnek a jelentkezésed után, megkérdezik néhány az állással kapcsolatos dologról és ők már tudni is fogják, hogy alkalmas vagy-e a munkára vagy sem. Természetesen vannak olyan cégek, ahol még ezek után is részt kell vened állásinterjún, de általában, leginkább az alkalmi munkák esetében ilyenre már nem kerül sor.

Mi kell ahhoz, hogy jelentkezhes diákmunkára?

- Betöltötted a 16. életévedet,
  - Ha még nem vagy 16, de szünidő van, már elmúltál 15, és nappali tagozatos tanuló vagy
- 18 év alatt csak törvényes képviselőd hozzájárulásával létesíthetsz munkaviszonyt!**

Alapvetően már a jelentkezéshez is meg kell felelni bizonyos előírásoknak, de mivel nagy valószínűséggel egy diákszövetkezeten keresztül találsz majd munkát, ez sokban megkönnyíti a helyzetedet. Azonban a sikeres felvétel után is van még teendő, hiszen nem minden terhet tud levenni a válladról a szövetkezet.

Felvétel utáni teendők

Miután megtaláltad a számodra megfelelőt, jelentkezted rá, és fel is vettek, be kell menned a diákszövetkezetbe, hogy belépj és köss rajtuk keresztül egy munkaszerződést. Ehhez a folyamathoz szükséged lesz többek között az **érvényes diákigazolványodra, személyigazolványodra, TAJ – kártyádra, adókarttyádra és a bankszámlaszámodra.** Amennyiben még nem rendelkezel adókarttyával, akkor igényelned kell azt a NAV oldaláról letölthető nyomtatvány segítségével. Ezt követően a szövetkezet oldaláról töltsd le a jelenléti ívet, amelyet minden hónapban vezetned kell, majd a **következő hónap első munkanapján** kötelezően le kell adnod ahhoz, hogy megkaphasd a fizetésed. Erre általában e-mailben is van lehetőség, tehát nem muszáj beutaznod minden alkalommal, mikor le szeretnéd adni. Egyedül arra kell figyelni, hogy mindenképp jól olvasható legyen, ezért érdemes szkennelve beküldeni.

Itt azonban még mindig nem ért véget a teendőid listája. Az valóban igaz, hogy rengeteg mindenben segít, ha egy diákszövetkezet tagja vagy, viszont az adóbevallásodat még ők sem fogják megcsinálni. Azt neked kell minden év május 20-áig elkészítened, és benyújtani. Le-

hetőséged van arra is, hogy ezt az illetékes személyekkel megcsinál-
tasd, és le is ellenőrizheted azt. Minden egyéb adózással kapcsolatos
információt megtalálsz a **NAV** oldalán, attól függően, hogy milyen mó-
don **foglalkoztatnak** téged, tehát munkaviszonyban, munkavégzésre
irányuló egyéb jogviszonyban, háztartási alkalmazottként vagy éppen
egyszerűsített foglalkoztatás keretében. Az első fizetésed alkalmával
levonásra kerül a szövetkezet tagsági díja, amely bár változó, de több-
nyire 500 és 1000 forint között mozog. Ezt a szövetkezetből való kilé-
pésedkor vissza is fizetik.

Mit nem tehetnek meg veled, ha diákmunkás vagy?

18 év alatt, tehát fiatalorként

A munkát vállaló fiatalorkú diák nem végezhet éjszakai munkát, ami
22:00-06:00-ig tart. Ezen kívül nem dolgozhat rendkívüli munkaidő-
ben, ami azt jelenti, hogy napi 8 óránál többet nem foglalkoztathatják.
Abban az esetben, ha a tanuló egyszerre több helyen is dolgozik, össze
kell adni a különböző helyeken eltöltött munkaidejét és így sem sza-
bad túllépnie a napi 8 órát. A pihenőnapok nem lehetnek egyenlőtlenül
elosztva, hetente legalább 2 napot meg kell adni a diáknak. Amennyi-
ben a munkavégzés ideje meghaladja a 4 és fél órát, úgy 30, míg 6 órát
való meghaladás esetén legalább 45 perc szünetet kell biztosítani, va-
lamint két egymást követő munkanap között minimum 12 órának kell
eltelnie. Akkor, ha a munkáltató nem pihenőnapot, hanem pihenőidőt
biztosít, az akkor sem lehet kevesebb 48 óránál.

18 év felett

Amennyiben a napi munkavégzés ideje meghaladja a 6 órát, akkor leg-
alább 20, ha a napi 9 órát, akkor pedig minimum 25 perc munkaszüneti
időt kell biztosítani a diáknak. Két egymást követő munkanap között
pedig legalább 11 órának kell eltelnie. Az éjszakai munka, a túlóra, va-
lamint a rendkívüli munkaidő 18 év felett már nem tilos.

Egyenlő bánásmód és jogsérelem

Természetesen a diákmunkásokat is megilletik azon jogok, miszerint
nem kaphat kevesebb bért, mint azon kollégája, akinek munkaköre és
munkaköri feladatai megegyeznek az övével, mindösszesen azért, mert
diákként dolgozik. Ezen felül bármiféle probléma esetén érdemes elő-
ször a munkáltatóval beszélni, azonban ha ez nem eredményes, úgy
fordulhatunk a közigazgatási és munkaügyi bírósághoz is – bár itt elég
csekély eséllyel indul a diák tapasztalatlanságából kifolyólag –, vagy a
járási hivatalok munkaügyi ellenőrzését ellátó szervezeti egységeihez.

Összességében tehát nagyon hasznos, hogy szövetkezeteken keresz-
tül lehet álláshoz jutni, és sok mindent megcsinálnak nekünk, amivel
rengeteg terhet vesznek le a vállunkról, de jó, hogy ha tisztában va-
gyunk a főbb szabályokkal, jogainkkal, illetve a további teendőinkkel.

NYÍRÓ ANNA, CVONLINE ÁLLÁSPORTÁL

HIRDETÉS

KÉPMÁS > stílusos > bátor > elkötelezett

NOE TAGOKNAK 20 % KEDVEZMÉNY!

6900 FT HELYETT 5520 FT-ÉRT RENDELHETI MEG A MAGAZINT.

Előfizetését a kepmas.hu/NOE oldalon érvényesítheti a NOE tagság számával.

Számlaszám: 10700347-26317904-51100005 (CIB Bank) • Levélcím: Képmás 2002 Kft. 1012 Budapest, Logodi u. 44/D.
(bejárat a Bugát lépcső felől) • Telefon/Fax: (1) 365-1414 • E-mail: elofizetes@kepmas.hu • Honlap: kepmas.hu

Büszkeségeink: tehetséges NOE-s

GEDEON ANDRÁS

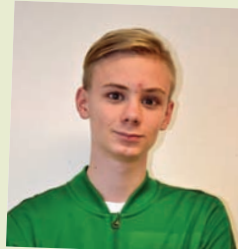
Gedeon András egy 20 éves fiatal, aki egy háromgyermekes családban nőtt fel, komoly görögkatolikus gyökerekkel. Jelenleg a BME mérnökinformatika szakára jár, hiszen az informatika nagyon érdekli, főként a programozás és az internet működése. Furulyázní, majd gitározni tanult. 2010-ben 6.-osként nagy sikerrel adott elő egy dalt az iskolai Ki Mit Tudon ének-gitárral. 2014-től két évig a Bartók Béla Zeneművészeti Intézetbe is járt vendégtanulónként, ahol sokat fejlődött. Versek, szövegek megzenésítése érdekli, de próbálkozik szövegírással is. Igyekszik a lehető legjobban megfogni a szöveg hangulatát és átadni a zenével. Első saját dala (2014), a Nem Tudhatom című vers megzenésítése után egy szövegíró figyelmét is felkeltette. 2017-ben a Mária Rádió Dalpályázatára a Sion-hegy alatt című verset zenésítette meg, és ezüst minősítést szerzett. Jelenleg egy teljes albumot kiadását tervezi, melyen akusztikus stílusú dalok lesznek megtalálhatók sok közreműködő előadóval és döntő többségében saját dalokkal. Különböző formációkkal szokott fellépni Budapesten, néha Miskolcon. A Youtube-on és Facebookon kilenc saját dala lelhető fel: akusztikus, rock, jazz és acapella feldolgozások, vagyis igyekszik sokszínű lenni.

DOLFIN BENEDEK

A 16 éves csellista Antó Zsuzsa tanárnőnél kezdett csellózni. Számptalan hazai és nemzetközi csellóverseny I., illetve különdíjak nyertese. Jelenleg a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Kivételes Tehetségek Osztályának növendéke prof. Mező László osztályában. Fellépett Budapest számos koncerttermében, többször játszott Zuglói Filharmónia élén. A Mol ÚjEurópa Alapítvány és a Messzehangzó Alapítvány rendszeres támogatója. Idén Junior Prima díjjal tüntették ki.

FELBER BALÁZS

Másodikként látta meg a napvilágot az ötgyermekes családban. Jelenleg a Veszprémi Szakképzési Centrum Ipari Szakgimnáziumának 11. osztályos tanulója, gépgyártástechnológiát tanul. Bátyja, Zsombor nyomdokait követve 2012-ben kezdett atlétizálni. 14 évesen már a gyermek válogatottban szerepelt Varsóban, még abban az évben diákolimpiai bajnok és országos első is lett. Törhné Stupián Anikó tanítványaként rendszeresen szerepel a magyar atlétikai válogatottban, Csehországban, Szlovákiában és Szlovéniában is sikereket ért el. Mára már többszörös országos bajnok, magyar liga győztes, diákolimpiai bajnok. 2018. januárjától a veszprémi Sportolj Velünk Sport Egyesület tagja, szerződötett atlétája. Főbb versenyszáma az akadályfutás: 1000m, 1500 m, 2000 m távon – többszörös országos csúcstartó. Hatására kisebb testvérei – Farkas, Zselyke és Csaba is – egyre nagyobb sikerrel atlétizálnak, példaképnek tartják.

BÖDŐK BENJÁMIN

Benjámín Kecskeméten született; óvodás kora óta énekel. 16 évesen számos megyei népdalverseny első helyezette. Énektudását, színészi tehetségét mi sem mutatja jobban, mint hogy 2014-ben az országos Balaton Hangja versenyen a 10-14 éves korosztályban I. helyezést ért el Csézy: Mama című dalával. Több hazai és határainkon túli rendezvényen szerepelt már. Ismertségét a kiskunmajsai Musicalek éjszakája 2014, 2016, és 2018. évi szereplésével alapozta meg. Benjámín a szentesi Horváth Mihály Gimnázium hírnevét öregbíti, ahol jelenleg 11.-es, irodalmi-drámai tagozaton. Kollégista lévén több rendezvényen és versenyen vett részt, melyek közül legutóbb az Egerben megrendezett 21. Megyei Kollégiumi Kulturális Fesztiválon ért el I. helyezést. Tavasszal a Horváth Mihály Gimnázium tehetségkutató verseny I. helyezette lett Balázs Fecő: Maradj velem c. dalával. Benjámín a Felvidéki Dunaradványi MAGok színjátszó csoportjának is oszlopos tagja. Megjelenésével, kitartásával, és hangjával sokakat nyugtöz le immár évek óta. Önmagáról így vall: „A zene, az vagyok – én”.

GYEPES ÁKOS

A 11 éves gyulai aranylábú fiú második gyermekként született a nagycsaládba. Három éves kora óta tanulja „lépéseit” a Gyulai Alapfokú Művészeti Iskola néptánc szakán Horváth Péter néptánc pedagógus vezetésével. Már öt évesen részt vett a macedóniai néptánc fesztiválon, és két alkalommal nemzetközi néptánc tábortanban Kalotaszentkirályon (Erdély) és Csopakon. Számos országos és megyei rendezvényen vett részt. Több arany, ezüst és bronz minősítést szerzett Néptánc csoportjának vezető alakja, akikkel arany és kiemelt arany minősítést szereztek. Ákosnak a tánc az élete. Nagy álma, hogy a Magyar Nemzeti Táncgyűttesben táncolhasson.

kamaszaink

BERZSÁK BULCSÚ

Álmok álmodója – a jövőt formáló kamasz, aki bőven kapott tehetséget, de kapott mellé hatalmas szívet, szeretetet és hitet. Bulcsú óvodásként *Jézus csodái* című rajzával nyert rajzversenyt, s azóta

is engedi. Számptalan ötletéből tavaly a tartásjavító hátizsákja részesült kiemelt dicséretben a 27. Ifjúsági Tudományos és Innovációs Tehetségkutató Versenyen. A többi résztvevő munkája mögött nem ritkán hatalmas cégek álltak – Bulcsú mögött Istene és a családja.

Egyedi fejlesztésű táskán már régóta gondolkozott, a tartásjavítás csak később kapcsolódott az ötletéhez, hiszen ezen a népbetegségen csak gyógyászati segédeszközökkel lehetett eddig javítani. Bulcsú ősszel meghívott kiállító volt a Tudományok Fővárosa rendezvényen és a Kutatók Éjszakáján.

A matematika tagozatos diák nemcsak fejleszteni és gondolkodni szeret ilyen és ehhez hasonló terveken, hanem adni is. Nyaranta a szabad idejéből minimum egy hetet szán arra, hogy mások gyermekeire vigyázzon. A tavalyi adventben a perifériára szorultak felé indult; a barátával és a családja bevonásával hajléktalanoknak főzött ebédet és teát.

VENDREY TAMÁS

Tamas jelenleg kiskamasz, de a viselkedése alapján közel sincs a kiskamaszkorhoz!

Négy éves kora óta sportol. Kicsiként a foci volt a mindene, így szülei elvitték játszani, majd úgy alakult, hogy felvették egy igen jó sportiskolába, ahol a foci mellé társult a szertorna és a trampolin is! Tomi

ma már 12 éves, 2018-ban az Országos Diákolimpián csapatban 3. helyezést értek el. A Májusi Trampolin Bajnokságon egyéni indulóként Budapest Bajnok lett!

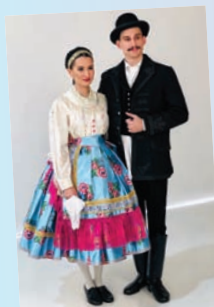
Gyönyörű éremfallal jeleskedik, ami az otthoni nappali éke. Elkötelezett a sport iránt mind szellemileg, mind pedig testben. A legnagyobb vágya egy olimpiai arany, ami sajnos szertornából nem elérhető, ezért még keresgéli, hogy mi az a sport, amivel egyszer belőle is olimpiai bajnok lehet.

A sport mellett nagyon szép eredményeket ér el iskolai tanulmányaiiban is, és a legnagyobb szerencse, hogy még tanulni is szeret!

MARÓDI ESZTER ÉS LEVENTE

Mindketten három éves koruk óta táncolnak a miskolci Színvavölgyi Néptáncműhelyben. Együtt tanítanak a Miskolci Szabó Lőrinc Általános Iskolában első osztályos gyerekeket, akiket imádnak. Véleményük szerint a gyermeki ösztönésnél nincs nagyobb csoda.

Eszter szerint a néptánc a Színvavölgyi Néptáncgyűttesben nem hobbi, hanem egy életforma, mely az évek alatt sokat formált a személyiségén. Levente álma, hogy felvegyék a budapesti Táncművészeti Egyetemre táncos

és próbavezetői szakra, és elvégezzen egy fotográfusi OKJ-s képzésre. A Fölszállott a páva – Döntők döntőjébe meghívásos alapon szerepeltek az elődöntőben szóló/páros és együttesi kategóriában. „A csodás szavazótáborunk (ismerőseink, barátaink, miskolciak) továbbjuttatott minket mindkét kategóriában. Boldogan nézünk a feladat elé, mert ez óriási lehetőség! Szerintünk a páva egy csodás fórum arra, hogy átadjuk azt az életérzést, amit mi a tánc által kapunk születésünktől fogva, és persze, hogy megmutassuk azt, ami a legfontosabb az emberi kapcsolatok terén, és talán az életben is, a közösség, az, hogy mindenki tartozik valahová!”

SZÁK ZSELYKE ZSUZSANNA

Különlegesen jó hangja van. Konferencián, kiállítás megnyitón kéri fel énekelni, versenyekre jár. Nyári népművészeti táborban tanulja a népdalokat Vésztőn Budai Ilona Kossuth-díjas énekestől. Nemrégiben Szentesen egy szol-táréneklő versenyen vett részt.

Emellett három évig furulyázott, most második éve fuvolázik. Nagyon jó a mozgása, mazsorett csoportba jár második éve, illetve ötödik éve táncol egy lány társastáncformációban. Emellett nagyon jó kézügyessége van, tavaly egy gyöngy nyakékkal (tászlival) kiállításon szerepelt a békécsabai Népművészeti Egyesület rendezésében, illetve ugyanezzel a nyakláncsal egy németországi Nordrhein-Westfalenben rendezett versenyen is szerepelt.

PRÁGAI MAJA

A 17 éves lány már öt évesen elkezdett rendszeresen sportolni; aerobik edzésre járt. Versenyezni a Makói Budo Klub egyesületben kezdett. Egyéni, páros, trió és csapat kategóriában indult több Magyar Kupán és Diákolimpián. Számptalan dobogós helyezéssel tért haza nyolc éven át a versenyekről. Az aerobik mellett párhuzamosan tíz évesen kezdett el klasszikus balettel táncolni Varga József nívó díjas táncpedagógus irányításával. Számptalan országos versenyen mérettették meg tudásukat és mutatták be tehetségüket, ahonnan kivétel nélkül kiemelt arany minősítésekkel tértek haza. Maja a produkciókban rendszeresen szólótáncolt. Az egyesület tagja volt egészen az általános iskola befejezéséig. Maja a Győri Tánc- és Képzőművészeti Általános Iskola és Szakgimnázium klasszikus balett szakán tanult tovább. Sikeres próbatáncok után részt vett az elmúlt két évben a „Diótörő az arénákban” című produkciókban, melyben a Győri Balett tánckarával, illetve a Bolsoj Balett szólistáival állhatott egy színpadon. Életét nagyban meghatározza a tánc. A tudatos életmód jellemzi: hihetlen alázattal, fegyelemmel, kitartással és akaraterővel viszonyul a tánchoz, mely kiemeli sok társa közül.

„A leglényegesebb azonban az, hogy mit teszünk”

Interjú Hölvényi György Európai Parlamenti képviselővel

Az Európai parlamentben rendezett „Tovább a családbarátabb Európáért” című konferencia levezető elnökeként

ENNEK AZ INTERJÚNAK A TÖRTÉNETE BRÜSSZELBEN KEZDŐDÖTT AZ „EGY CSALÁDBARÁTABB EURÓPA FELÉ” CÍMMEL EGYESÜLETÜNKKEL KÖZÖSEN RENDEZETT CSALÁDKONFERENCIÁN, MAJDNEM BUDAPESTEN FOLYTATÓDOTT, VÉGÜL HAMBURGBAN, VAGY KI TUDJA HOL, EGY REPTÉREN VALÓSULT MEG TELEFONON, S MOST ENNYI KALAND UTÁN KERÜL AZ OLVASÓ ELÉ. E SOK HELYSZÍN, ÉS A FOLYAMATOS MOZGÁS MÁR ÖNMAGÁBAN MEGMUTAT EGY KICSIT HÖLVÉNYI GYÖRGYBŐL, AKI ALAPÍTÓJA VOLT A TIHANYI NAGYCSALÁDOS EGYESÜLETNEK IS.

– Az Európai Polgár Díj átadásakor említette, hogy mintegy húsz éve, Tihanyban, alapítója volt a helyi nagycsaládos egyesületnek. Miért vett részt már akkor a NOE életében?

– Ez akkor egy teljesen természetes dolog volt, egy nagyon jó közösség gyűlt össze, úgy 8-10 család, s elhatároztuk, hogy közös programokat szervezünk, mert érdemes többet együtt lenni. A mai napig tudunk egymásról.

– Lapunk a kamaszokkal foglalkozik. Azt járjuk körbe, hogy mit tanítanak a szülőknek a kamaszok, s milyenek – ha vannak ilyenek – a sikeres kamaszok. Volt, amit a kamasz gyermekeiktől tanult meg?

– Azt láttam, hogy nagyon jó, ha több testvér együtt van. Hat év korkülönbség van a gyerekek között, de nagyon szerettek és szeretnek együtt lenni. Együtt kialakították a saját világukat a családon belül, s én, akinek egy nővérem van, ezt az élményt kaptam tőlük.

– Ön szerint mitől lesz sikeres egy kamasz? Mivel mérhető ez? Díjakban, jegyekben?

– Attól lesz sikeres, ha kialakul a saját világa, s a saját útja. Ha ez megvalósul, akkor boldogulni fog az életben. Ugyanakkor ehhez sok támogatás is szükséges a szülők, a barátok részéről. Persze, jó, ha ez összefügg a jó je-

gyekkel, mert az megnyugtató, elsősorban a szülők számára. Maga a siker pedig az élet minden területén nagyon fontos, különösen ebben az átmeneti, bizonytalan korban.

– Brüsszelben dolgozik, többnyire hol töltik a karácsonyt? Vannak egyedi ünnepi szokásaik?

– Korábban, amíg nem repültek ki a gyerekek, többször is Brüsszelben töltöttük a karácsonyt, de – bár ez nem volt mindig egyszerű – az ünnep másnapját együtt ünnepeltük az otthon maradtakkal. Nagyon fontosnak tartom az ajándékozást, azt, hogy harmóniában legyen az ünneppel – például versek, vagy a Szentírás felolvasásával, akár zenehallgatással –, hiszen a Megváltó születésnapját ünnepeljük, a megváltottságért adunk hálát. Ez teszi igazán ünneppé a karácsonyt. Ezt viszik tovább a gyermekeink is.

– Miért lesz egy magyar-történelem szakos tanárból a Kereszténydemokrata Néppárt alapítója, illetve az Ifjúsági Kereszténydemokrata Unió elnöke?

– Nagyon szerencsésnek mondhatom magam ebből a szempontból, hiszen már gyermekkoromban egy egyházi közösségbe nőhettem bele, emiatt ma is nagyon fontosnak tartom, hogy közösségekbe tartozzanak a fiatalok. Min-

dig érdekelt a politika, amikor már valamenynyire beszéltem idegen nyelveket igyekeztem tiltott rádiókat hallgatni, újságokat, folyóiratokat beszerezni. Amikor – akármilyen nehézségek árán – megalakult a Kereszténydemokrata Néppárt, természetes volt, hogy ott kerestem a helyemet. A másik szerencsém az volt, hogy a holland kereszténydemokrata pártnak, a CDA-nak, Gábor Dzsingisz személyében volt egy magyar ügyekkel foglalkozó vezetője, aki később miniszter is volt. Ő összegyűjtötte a fiatalokat, s ez nagy lendületet adott, európai dimenziókba kerültünk segítségével. Az alapítók, akik közt több idősebb, nagy múlttal rendelkező ember is volt, fontosnak tartották, hogy legyen ifjúsági szervezet, így jött létre az Ifjúsági Kereszténydemokrata Unió. Jó látni, hogy bár történtek változások, azóta is létezik a szervezet.

– A NOE-val idén november végén közösen szervezett „Egy családbarátabb Európa felé” címmel konferenciát tartani a családról? Talán triviálisnak tűnik a kérdés, de az ember úgy érzi, hogy a való életben ebben konszenzus van. Az elméleti, ideológiai viták ilyen mértékű veszélyeket hordoznak magukban?

– Így karácsony közeledtével nem a veszeke-

NEMES ATTILA

désekről szeretnék beszélni, hiszen eleve nem valamiféle militáns térítőként lép fel az ember ebben a kérdésben. Egyszerűen arról van szó, hogy a család jó dolog. Nem valami ellen kell foglalkozni a családok ügyével az Európai Unióban, hanem a családért, amelynek ügye valamiért – lehet a jóléti társadalomra, az individualizációra, a közösségi háló szétszakadására fogni – kontinensünkön elakadt. Hangsúlyoznám, hogy ez a világ más részein nincs így. És nem is arról van szó, hogy mindenre tudjuk a megoldást, csak arról, hogy el kell mondanunk törekvéseinket. A leglényesebb azonban az, hogy mit teszünk, s Magyarország sokat tesz a családok érdekében. Ez a konferencia már a negyedik találkozó, s arra mindig nagyon vigyáztunk, hogy huszoneves fiatalok legyenek jelen, akik elmondhatják, hogy mik a meglátásaik, mik a félelmeik az ő jövőbeli családjukkal kapcsolatban. Európában, a XXI. század elején újra meg kell értenünk a család „intézményének” fontosságát. A születések számát figyelve jól látható, hogy mi is zajlik Európában. A „félseknek” és az anyagiaknak a túlértékelése során sokak szemében a gyermek gondként, problémaként, kiadásként jelenik meg. Ez tartósan nem működik, ezt láthatjuk a bevándorlásügy kapcsán is. Amíg a világ más részein öthat, addig kontinensünkön egy-két gyermek születik, vagy ennyi sem – ez nem természetes, és nem tartható helyzet.

– Hallgatva Önt, s tudva, hogy egyesületet, pártot alapított, ifjúsági szervezetet vezetett, adódik a kérdés, hogy mennyire meghatározó az Ön életében a cselekvés, a konkrét fellépés?

– Azt hiszem, hogy hajlamos vagyok mindent túlspekulálni, ennek ellensúlyozására – főleg a közéletben – egyet tehet az ember: cselekszik, megpróbál tartós és jó dolgokat csinálni. Az életem úgy hozta, hogy mindig valamit alapíthattam, legutóbb épp a brüsszeli Nagycsaládos Egyesületet. Ez jobban érdekelt, mint a működtetés. Ettől még sok „csapatot” működtetek, de azt mondom, nagyon keveset kell

Képek Hölvényi György szíriai útjáról (Marossy Géza, Hölvényi Gy. és ism. szerző)

beszélni; a beszéd, a szó értéke mára nagyon devalválódott, inkább cselekedni kell, mert annak ereje van.

– Bevallom, hogy a konferencia szünetében adott egyik nyilatkozata közben „kihallgattam” Önt, ahol hangsúlyozta, hogy szeret mindent a saját szemével látni. Szíriáig elment, hogy a saját szemével lássa, és személyes tapasztalatokat szerezzen az ottani állapotokról, és a keresztények helyzetéről. Ez a személyesség a magánéletében és a munkájában is jellemzi?

– Szerintem mindig nagyon fontos a személyes találkozás. A nagy ellenségességek sohasem szemtől szemben alakulnak ki, hanem abból, hogy elbeszélnek a felek egymás mellett. Számomra a tapasztalat mindennél többet ér, főleg ha emberekről, közösségekről van szó.

A hozzánk kerülő, több diplomával rendelkező fiatalokon is látom, hogy nagy lelkesedéssel jönnek, de hiányzik még a tapasztalás. Szíriában egy hétig utaztunk, s bizony sok dolgot egészen másként láttunk, mint érkezésünk előtt. Olyan ez, mint amikor leülünk egy órát beszélgetni valakivel, akiről korábban nem csak jókat gondoltunk, s a végére biztosan alakul, változik a véleményünk róla, mert

sok új vonást is felfedezünk közben. A politikában is így van ez. Most Magyarország, amely évekig – kölcsönnek nevezve – segélyezett ország volt, végre ki tud menni „tepre”, cselekedni tud, s talál olyan szervezeteket, olyan embereket, akik az adott helyzetben tapasztalattal rendelkeznek. Ez nemzetstratégiai is fontos, hiszen a helyben segítség kultúráját erősíteni kell. A keresztények segítése Magyarország, de Kelet-Közép-Európa számára is nem csak szép, de logikus dolog is. Amikor Európára számítanak az üldözött keresztények, akkor nem azt kell elmagyaráznunk, kik szorulnak még támogatásra, hanem ténylegesen segíteni kell, hiszen egy közös kultúrkörhöz tartozunk, ez egyfajta kulturális kötelezettségünk is.

– A vallásközi párbeszédéről szólva, a munkacsoport társelnökeként egy interjúban említette a gazdaságetikát, mint fontos tényezőt. Magyarország egy erős devizahitelváltást élt át, ilyen esetekre gondolt?

– A Vallási Párbeszéd Munkacsoport az Európai Néppárt sajátja, más frakcióban ilyen nem működik. Létrejöttének oka, hogy az etikát, a társadalmi normákat a világ minden pontján a vallások határozták meg az adott kultúrkörben, a vallások közötti párbeszéd nélkül nincs társadalmi felelősségvállalás. Ez alól a szocializmus és a kommunizmus, és a fasizmus kivételek. Ez nem klerikarizmus, csak arról van szó, hogy a valóságban az emberek lelkében lejátszódó folyamatokat nem tagadhatjuk meg. Európa a szabadság földjének tartja magát, de gondoljunk csak bele, hogy egy közéleti ember itt a hitéről semmilyen formában nem beszélhet. Ez pedig az emberi természetnek, és alapjogoknak a korlátozása, amely másutt természetes dolog, még Amerikában is. Az is jól látszik, hogy amikor a különböző vallások képviselői találkoznak, a legfontosabb kérdések többségében egyetértenek. Ilyen téma például a család is. Sok dolog van azonban, amit még nem próbáltunk átbeszélni, s ezek egyike a gazdaság kérdése: hol van benne a családok, az arányok, vagy épp a kis- és középvállalkozások helye. Ez nemcsak a vallások között, de vallásokon belül is fontos kérdés:

Gál Kingával és Kardosné Gyurkó Katalinnal az Európai Polgár Díj átadásán 2018 szeptemberében az MTA dísztermében (fotó: Vadócz Dávid)

milyen például a katolikus egyház szociális tanítása, vagy a görög ortodox egyház környezetvédelemről vallott felfogása.

– *Nem laudációra kérem, de pár mondatban elmondaná, hogy Gál Kinga képviselő asszonnyal közösen miért épp a Nagycsaládosok Országos Egyesületét javasolták az Európai Polgár Díjra? Talán a tihanyi kötődés miatt?*

– Nyilván ez is közrejátszott, de főként az, hogy NOE a rendszerváltást megelőző időktől kezdve egyedülálló, a társadalom egésze számára fontos értéket képvisel, s ezt minden nehézség ellenére, kormányzatokon átívelően tette, és hitelesen képviselte. Ez a hitelesség, és a család képvisellete európai érték, ezért érdemes az Európai Polgár Díjra.

KÖNYVAJÁNLÓ

Kamaszoknak Időfutár – rádiójáték és könyvsorozat

Egy sorozatot szeretnék a kamaszok figyelmébe ajánlani. A sorozat könyv alakban is megjelent, de rendhagyó módon mégsem a könyvet ajánlom. Négy magyar szerző: Jeli Viktória, Gimesi Dóra, Tasnádi István és Vészits Andrea rádiójáték-sorozatot írt, amely a Kossuth rádióban ment nagyon rövid epizódokkal, több évadon keresztül. Hiánypótló alkotás, remek, ismert színészekkel. Később a rádiójátékból könyvsorozat készült. A rádiójáték egyben tartalmazza azokat az elemeket, amiért egy történetet szeretni lehet. Van benne rengeteg humor, iskolai élet, ismeretterjesztés, történelem, izgalom, rejtély. Mai nyelven íródott a történet, a gyerekek csetelnek, posztolnak. Közben átfogó képet kapunk a XVIII. századról, szerepel benne Mozart, Kempelen Farkas, Born Ignác, hallunk találmányokról, szabadkőművesekről, Martinovics-féle összeesküvésről. Az ókorból megismerjük Nérót, Petroniust, Poppeát, Senecát. De bepillantunk az ókori Egyiptomba és az elképzelt jövőbe is. A rádiójáték interneten is meghallgatható. A könyvsorozat legújabb kötete, amely már nem része a rádiójátéknak, a nyáron jelent meg.

SÜLE ZSUZA

Kiskamaszoknak Fisch Gábor László: Rapandi és a váci remete – Kalandos bédekker időben és térben

Fisch Gábor László harmadik Rapandi-története Vácra kalauzol el bennünket, meg persze a varázslók világába. Mese, kaland és lokálpatrióta ismeretterjesztés egyetlen könyvben, amelyből azt is megtudhatjuk hol jobb a fagyi: a váci Bodában vagy az Augusztban. Ha 10 éves lennénk, ott lenne a polcomon a Winnetou mellett.

Az első mesekönyv, amit Fisch Gábor Lászlótól olvastam, a Nagyapó meséi volt, amely a kertjében kalauzolta végig a gyerekeket, megismertette velük annak minden zugát és lakóját. „Szórákozta tanít”, ahogy mondani szokás.

Rapandi, a varázsló és iskoláskorú barátainak kalandjai ugyanígy vezetnek minket végig ezúttal Vácon és Budapesten, a szerző gyerekkorában és Mária Terézia idejében, hiszen ahol focizni lehet egy tó alatti varázslófalú csapatával – sose volt még ilyen menő a megyei másodosztály – ott az időutazás is lehetséges. Az izgalmak és az olyan műfaji követelménynek nevezhető furcsaságok, amilyen egy tükörben élő varázsló, pont a kellő mértékben lazítják fel

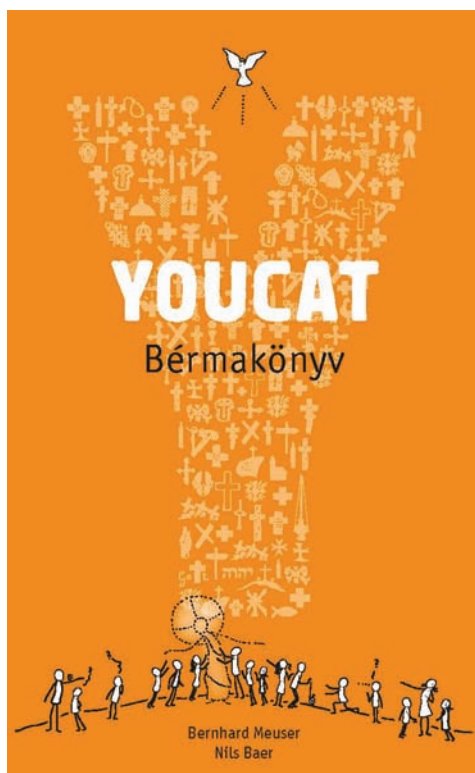

az átadott ismeretanyagot. Egyszerre ismerjük meg a Vörösház és más váci látnivalók történetét és szippant be minket a történet. Közben megtudjuk, hogy milyen volt a tárcsás telefon, mi volt a tantusz, mi a szekreter és mi a komód, hogy a váci Bodánál vagy az Augusztban jobb-e a fagyi, és hogy mitől jó a kakasleves. Mert a könyvet szinte végigeszik, nem csak Vácot ismerjük meg belőle, de a magyar comfort food mibenlétét is: fokhagymás lángos, szilvás gombóc, dobostorta, húsleves

házi, gyűrt tésztával és rántott csirke, olyan kápirgálós baromfiból, amelynek a bőre sárga, „mint a szépen vikszelt parketta” – ezek mind előfordulnak a váci remetében, hiszen a kalandok közben megéhezik a fejlődésben lévő szervezet. Ha már az író érezhetően éhes volt, miközben a betűket papírra vetette, önök semmi esetre se vegyék kézbe a könyvet üres hassal, esetleg fogyasszák aperitifként nagyobb étkezések előtt. Selma Lagerlöf kíséerte végig úgy Svédországon Nils Holgersson és az olvasókat, ahogy Fisch Gábor László a hőseit és bennünket két magyar városon, no meg a magyar konyhán.

Gyakorló apaként olvasva egy-egy Rapandi-könyvet hátra veregethetjük magunkat, hogy milyen felelős szülők vagyunk, ha ilyen irodalmat adunk gyermekeink kezébe, amelyből ennyi mindent meg lehet tanulni. Akár családi kirándulást is lehet szervezni a könyv alapján Vácra, végigjárva a helyszíneket és felidézve, hogy mit tudtunk meg róla. Csakhogy nem egyszerű felnőttként olvasni, mert újra 10 éves lesz közben az ember, mintha a Winnetout olvasná...

TÁLOS LŐRINC

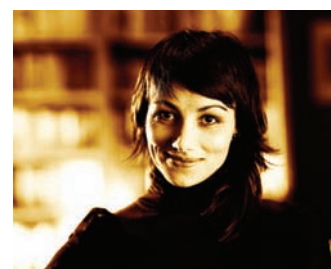
Youcat – Bérmaekönyv. Budapest, Vigilia Kiadó, 2017.

Hallottak már Agata Mróz (1982–2008) történetéről? Topmodell adottságokkal rendelkező szépséges nő, a lengyel röplabda-válogatott tagja, kétszeres Európa-bajnok volt. 27 éves korában megtámadta a halálos kór, s mert szíve alatt időközben lánya szíve is elkezdett muzsikálni, a gyermek egészségét óvva: megtagadta a betegség kezelését, ami végül legyőzte a testét. „Ha még egyszer választhatnék, ugyanígy döntenék. Boldog vagyok, és elégedetten távozom el”. Ezek voltak utolsó szavai.

Olvasták már Kalkuttai Szent Teréz legújabb twitter üzenetét? Korán keltem, aranyat leltem, ide másolom: „Ha valami nehéznek tűnik neked, gondolj arra, hogy nem arra kaptunk meghívást, hogy sikerünk legyen, hanem, hogy hűek legyünk”.

Tudják, miért állította (szerintem) Antoine de Saint-Exupéry azt, hogy „Jól csak a szívével lát az ember. Ami igazán lényeges, az a szemnek láthatatlan”? Mert „A Paradicsom kertjébe nem a lábunkkal lépünk be, hanem csak a szívünkkel” (Clairvaux-i Szent Bernát)

Gondolták volna, hogy a fentieket a Youcat – Bérmaekönyv hasábjain olvastam? A közel ötven, 15–25 év közötti fiatal közreműködésével, kérdéseik alapján készült kiskönyvben, ami éltető mondataival, karikatúráival, pálcikaemberanimációival, és a tündöklő fiatalok fényképeivel együttesen oly tágasra, vágyódóvá, nyugtalaná tette a szívemet, hogy az már csak akkor boldog, ha szeret.

IANCU LAURA

BORSOS-SZABÓ ÁGNES

Beavatás

**„BELEFULLADNAK HA MULYÁK STOP
HA NEM MULYÁK ÚGYSEM FULLADNAK”**

Ezzel a szöveggel érkezett az apai engedélyt tartalmazó távirat a Walker családhoz, mikor a Walker család négy gyermeke, John, Susan, Titty és Roger szülők nélkül, teljesen egyedül akart az angliai Lake District tóvidéken vitorlázni és a szigeteken táborozni. Tengerészként dolgozó édesapjuk valamelyik máltai kikötőből küldte a fenti pár sort: így vette kezdetét az a több kötetet is kitöltő kalandsorozat, melynek során a gyerekek Fecskék nevű hajókkal vízre szálltak, tábor vertek, majd megismerkedtek a Fruskák kalózhajó kapitányával és kormányosával; közben felfedezték a kör-

ben jelent meg először egy dán író, Karin Michaelis könyve, mely egy tizenegy éves kislányról, Bibiről szól. Bibi édesanyja, aki egy régi nemesi család, a dán történelemben is fontos szerepet játszó Huitfeldek egyetlen leszármazottja volt, korán meghalt: Bibi édesapja állomásfőnökként dolgozott, s felesége halála után egyedül nevelte a kislányát. Édesapja munkája révén Bibinek szabadjegye volt az összes dániai vasútra, amit alaposan ki is használt: ha reggel úgy érezte (s majdnem minden reggel úgy érezte), hogy iskola helyett inkább bejárná Dániát, akkor azonnal útnak indult, s felugrott az első vonatra. Útjai során volt, hogy a rajzai eladásából szerzett pénzt ennivalóra, máskor egy igazi betörőnek segített, akit megmart a vipera, ezért az hálából megtanította a tükörsima téglafalakon is felmászni: csupa olyan dolog történt vele, ami ma már elképzelhetetlen, s noha Bibinek is meggyűlt a baja az iskoláival a rengeteg lógás miatt, alapvetően mégis szabadon járt-

felelősséggel is járt; meg kellett tanulnia például, hogy hol és mivel rakhat tüzet, hogy a töltött vadászfegyvert rendeltetésének megfelelően használja, s hogy nem érdemes szandálban menni a nádasba.

Nem lehet pontosan megmondani, hogy ezekben a könyvekben mennyi a fiktív elem, ugyanakkor az is biztos, hogy az írók saját élményeiket is megörökítették a könyveikben. A történetek azonban jól leképezik a gyerekek akkori világát, mely sokkal tágabb volt a mai gyerekekénél: vajon melyik gyereket engedik ma ennyi idősen vonaton utaztatni, vagy melyik gyereknek adnak a kezébe töltött fegyvert, hogy azzal szerezze meg a vacsorának valót? Melyik tizennégy éves gyerekre bízzák rá a hétéves öccsét, hogy vitorlással járják be a tavakat? Hol sátorozhatnak teljesen egyedül a hasonló korú gyerekek? A fent említett történetekben a gyerekek világának területe nagyon tág volt, a felnőttek csak néhány alapvető szabályt kötöttek ki (például a nagyon száraz erdőben nem szabad tüzet rakni, és rendszeresen levelet kell küldeni, hogy a szülők és egyéb rokonok is tudják, hogy minden rendben van). Ezeket kellett csupán betartaniuk, s utána a végtelen szabadság várta őket: a kalandok során nem egyszer kerültek olyan helyzetbe, mikor nehéz döntéseket kellett hozniuk, előre kellett látniuk bizonyos szituációkat és felelősséget kellett vállalniuk a tetteik következményeiért. A történetek jó része egyfajta beavatásként is értelmezhető, ahol a főhősök a játékként felfogott kalandok során változnak, megerősödnek, újabb és újabb tudásra tesznek szert: így gazdagodik a személyiségük.

Ma már ez elképzelhetetlen, ahogy fentebb is írtam: ennyire nincsenek már szabadon engedve a gyerekek szinte sehol. Egyre kevésbé jellemző a felügyelet nélküli bandázás, az iskolai órák után sem az utcán-tereken-erdőben lófrálnak a gyerekek, hanem különórákra járnak, ahova sokszor még a tizenéveseket is a szülők szállítják autójával. Felnőttként sokkal inkább felügyeljük a gyerekek világát, s sokszor

Forrás: jirikruta (wikipedia)

nyéket, aranyat kerestek és rezet találtak, forrást fakasztottak a kiszáradt erdőben és így tovább. A fenti két sort tartalmazó engedély pedig azért kellett, mert a kisebbek, különösen Roger még nem tudtak jól úszni, így a szülőknek ugyancsak meg kellett bízniuk a nagyobb, mintegy tizennégy-tizenöt éves gyerekekben, akik vigyáztak rájuk. (S megnyugtatók mindenkit, aki esetleg nem olvasta Arthur Ransome könyveit, kezdve a *Fecskék és Fruskákkal*: senki nem fulladt bele a tóba, sőt, a gyerekek Susan irányítása mellett magukra főztek, bevásároltak és beosztották a házimunkát, egyszóval teljesen rászolgáltak a szülők megelőlegezett bizalmára.)

Ha megnézzük a régebbi gyerekkönyveket, azt vehetjük észre, hogy a gyerekeknek biztosított ilyen, ma már szinte elképzelhetetlen szabadság korántsem volt ritka: 1927-

kelt édesapja hallgatólagos beleegyezésével. De hogy ne csak külföldi példákat hozzak, előveszem a magyar kötelező olvasmányokat: teljesen természetes volt, hogy a Pál utcai fiúk a grundon mulatják a tanítás utáni időt, s Nemeceket sem keresték a szülei, mikor a vörösingesek után kémkedett a Fűvészkertben. Ugyanígy Ladó Gyula Lajos is, mikor egész nyárra elutazott nagybátyjához, megkapta a szünidővel együtt a szabadságot is, ami persze egyben

akkor vagyunk nyugodtak, ha inkább otthon vannak, féltjük őket a közlekedéstől (s igen, a közlekedési helyzetet össze sem lehet hasonlítani a regények idején jellemző forgalommal), a rossz társaságtól, s még ki tudja, mitől. Ugyanakkor egy ennyire steril környezetből nagyon hiányoznak a kalandok, a kortárs csoporttal való kötetlenebb együttlét: ha a valóságos világ ennyire leszűkül, akkor a virtuális világ fog ebben egyfajta pótlékot nyújtani. Mindez (akkor is) eszembe jutott, mikor novemberben a két nagyobbik gyerekemmel részt vettünk a PlayIT-en, az ifjú és kevésbé ifjú gamerek országos találkozóján, ahol ki lehet próbálni a legújabb játékokat, találkozni le-

Fortnite-on. A Fortnite – s itt van a helye annak, hogy megköszönjem középiskoláimnak, Borsos-Szabó Illésnek a játék összefoglalásában nyújtott segítségét, ugyanis e cikk megírása előtt végeztem némi kutatómunkát az online játékok, különösen a Fortnite terén, hiszen egy digitális bennszülött lényegesen többet tud erről a virtuális világról, mint egy magamfajta bevándorló – egy stratégiák kidolgozását igénylő harcos játék, ahol a játékosokat egy busz viszi át a harcok helyszínéül szolgáló szigetre. A sziget fölött a harcos dönti el, hogy hová landol: a legtöbb harc a sziget Tilted Towers nevű részén van, az igazán gyakorlott játékosok ezért előszeretettel választják ezt a célt. A harc mellett persze az is fontos, hogy a játékosok fegyvereket szerezzenek és nyersanyagot gyűjtsenek; az elsőt nem is igen kell magyarázni, hogy miért lényeges, a második pedig arra jó, hogy építkezni tudjanak, s így könnyebben el tudjanak bújni a felbukkanó ellenség

menetet. A körök egyre szűkebbek, s a végén a legerősebb ellenfeleknek kell szembenézniük egymással; természetesen az nyer, aki mindenkit le tud győzni. A

harcot nem kell feltétlenül egyedül vívni, lehetőség van arra, hogy baráttaival, vagy éppen vadidegenekkel alkosson szövetséget a játékos, s így győzzék le a többieket. Kaland, izgalom minden mennyiségben – ezt nyújtja a Fortnite, mindezt szédítő mennyiségben és sebességgel; ugyanakkor a játékos csak a képernyőn mozog, a valóságban nem, s ez azt is hozza magával, hogy a játék okozta feszültséget sokkal nehezebb feloldozni.

Az örök kérdést persze fel lehet tenni: jó-e, hogy a gyermekkorban átélt kalandok színtere sokszor a virtuális világban van? Nyilván ez nem helyettesíti a valós élet nyújtotta lehetőségeket, s sokszor nagyon kiszakadni ebből a mesterséges közegből. Kétségkívül vannak persze előnyei is: a stratégiaépítés itt is megvan, az angol nyelv szinte ragad a gyerekekre: egyrészt játék közben, másrészt akkor, mikor a – szinte kizárólag angolul elérhető – játékelemzéseket nézik. Ugyanakkor biztos vagyok benne, hogy a külső világ drasztikus megváltozása ellenére, tudatosan lehetőséget kell a gyerekeknek biztosítani arra, hogy kilépjenek a világba, s kipróbálják magukat; s ne csupán a számítógépen keresztül jussanak hozzá a kalandokhoz. A legfontosabb tényező ebben a könnyen elérhető kortárs csoport: például egy nagycsaládos közösség, ahol nemcsak a szülők ismerik egymást, hanem a gyerekek is szívesen vannak együtt.

BORSOS-SZABÓ ÁGI

het a híres youtuberekkel és játékosokkal, sőt másokkal is együtt lehet játszani: A BNV területén ezen a hétvégén egy hatalmas játéktérre változik, izgatott gyerekek rohángásznak egyik standtól a másikig, különböző karaktereknek beöltözött figurák sétálgatnak a tömegben, hosszú sorok kígyóznak egy-egy híres youtuber vagy gamer asztala előtt, ahol egy közös szelfire vagy autogramra várnak az emberek. Máshol egy hosszú asztalnál egyszerre tizenöt-húsz játékos tud egyszerre játszani a mostanság egyik legnépszerűbb játékon, a

elől. Mindenkinek 100 élete van a játék kezdetén, ehhez lehet még gyűjteni ún. shildeket (ami az életerő másik formája). A játék egyébként úgy néz ki, mint egy virtuális számháború, vagy inkább, mint egy lézerharc: ugyanúgy ellenségek, illetve ellenséges csapatok ellen kell harcolni, s őket kiiktatni. Adott időközönként viszont jön egy-egy vihar, ilyenkor még időben, a vihar kitörése előtt el kell érni a belső köröket, ahol védve van a játékos. Ha nem sikerül, akkor a játékos életerőt veszít, s így legyengülve kell elkezdenie a következő

Tini a konyhában

Répa-krémleves kuskusszal és fetasajttal

Ennek a levesnek abszolút szezonja van. Ráadásul az édeskes és sós íz kombinációjával igazán különleges fogást eredményez. Hozzávalók 4 főre:

800 g répa | 1 l víz | 1 vöröshagyma | 1 gerezd fokhagyma | 2 ek. olaj | 1 leveskocka | 1 kk. római kömény | 80 g kuskusz | 2 ek. dió (vagy más mag) | friss petrezselyem, friss menta | 200 g fetasajt | 3 ek. citromlé | só, bors |

A répákat meghámozzuk, felkockázzuk, a hagymát és a fokhagymát szintén. Olajon megpirítjuk ezeket majd felöntjük 1 liter vízzel, hozzáadjuk a leveskockát, a római köményt és felforraljuk, majd addig főzzük, amíg a répa megpuhul.

A kuskuszt egy késhegynyi sóval 50 ml forró vízbe beáztatjuk. 4-5 perc alatt megszívja magát. A diót apróra vágjuk és hozzákeverjük a kuskuszhoz, majd az apróra vágott menta- és petrezselyemleveleket is. A levest a fele fetasajttal együtt lepürésztjük, sóval, borssal és a citromlével ízesítjük.

A tálaláshoz a kuskuszt egy levesestányérba kanalazzuk, rá az apróra morzsolt fetasajtot és köré öntjük a levest.

KAMASZKÉNT AZ EMBER, HA RÁTÖR AZ ÉHSÉG, A RÁNTOTT CIPÓTALPAT IS KÉPES LENNE MEGENNI. A VÁLOGATÁSÁNÁL ELŐJÖTTEK AZ EMLÉKEK, KI MIT SZERETETT, KI MIT PRÓBÁLT ELKÉSZÍTENI. EGYIKÜNKNEK HETI SZERTARTÁST JELENTETT, HOGY A BARÁTNŐKKEL EGYÜTT GOFRI SÜTÉST-EVÉST CSAPTAK. MÁSIKUNKNAK AZ EXTRÁBB ÉTELEK ELKÉSZÍTÉSE JELENTETT IGEN NAGY KIHÍVÁST, PERSZE SZINTÉN A BARÁTNŐKKEL. EZEKNEK TÖBBNYIRE NEM LETT TÚL JÓ EREDMÉNYE, MINT PL. HABCSÓK HELYETT RÁNTOTTA KERÜLT KI A SÜTŐBŐL. MOST OLYAN RECEPTET VÁLOGATTUNK ÖSSZE, MELYEK ELKÉSZÍTÉSÉHEZ NEM KELL NAGY GYAKORLAT. RÉGI ÉS ÚJ ÍZEK EGYARÁNT KERÜLNEK AZ ASZTALRA, ÉS LEGYEN SZÓ CSALÁDI EBÉDRŐL VAGY BARÁTI ÖSSZEJÖVETELRŐL, GARANTÁLT SIKERT ÉRNET EL VELE A KÍSÉRLETEZŐ KEDVŰ TIZENÉVES IS. A VÉGÉN AZ ELMARADHATATLAN BÓNUSZ RECEPT, MELY AZ EGYIK LEGNÉPSZERŰBB GASZTRO AJÁNDÉK A BLOGUNKRÓL.

Quiche

Ennél az ételnél az lehetőségek tárháza végtelen. A töltelék szabadon variálható, most egy egyszerű baconos-hagymás verziót mutatunk be. Hozzávalók:

Omlós tésztához: 15 dkg liszt | 12 dkg vaj | 1-2 evőkanál jéghideg víz | só
Töltelékhez: 25 dkg kockázott bacon | 30 dkg póréhagyma | 3 dkg vaj | 2,5 dl tejszín | 3 tojás | só, bors, szerecsendió
Tetejére: reszelt sajt

Elkészítés: A tésztát hozzávalóit kézzel összegyűrjük, majd fóliába csomagolva a hűtőben pihentetjük fél órát. A süttöt előmelegít-

jük 200 fokra. Kinyújtjuk a tésztát és egy kb. 25 centis piteformát kibélelünk vele úgy, hogy legyen pereme is. Villával megszurkáljuk, majd elősütjük 10-15 percet, míg szépen megpirul. Közben a tölteléket elkészítjük. A szalonnát zsírára sütjük, hozzáadjuk a vajat és a karikára vágott póréhagymát. Sózzuk, borsozzuk és fedő alatt puhára pároljuk. A tojást kicsit felverjük, szerecsendióval ízesítjük és elkeverjük a tejszínnel. A kisült tésztára halmozzuk a baconos-újhagymás keveréket, majd ráöntjük a tojásos-tejszínes szószt. Vastagon megszórjuk reszelt sajttal és 180 fokon 30-35 perc alatt készre sütjük (ha megpirult a sajt, akkor már jó).

GÁSPÁRNÉ SÜTTŐ
ANNASZABÓ-ZSOMBÓK
MAGDI

BEKETOV NÓRA

GOFRI

Bónusz recept

Fahéjas-cukros mogoró

Gofri és palacsinta. Mindkettő olyan finomság, aminek kevesek tudnak csak ellenállni. Lekvárral, nutellával, kakaóval vagy csak üresen, egy kiadós leves után, uzsonnára, reggelire, bármikor.

3 db tojás | 12 dkg vaj | 1 cs. vaníliás cukor | 12 dkg cukor | 0,5 liter tej | 1 citrom reszelt héja (elhagyható) | 40 dkg liszt | 1 csomag sütőpor

Elkészítés:

A tojásokat kettéválasztjuk, a vajat megolvasztjuk. A tojások sárgáját elkeverjük a vajjal, a cukrokkal és a citromhéjjal, majd hozzáadjuk a lisztet, a sütőport, a tejet, és simára keverjük. A tojások fehérjét kemény habbá verjük, és beleforgatjuk a masszába. Gofrisütőben kisütjük.

Két ilyen recept is található a blogunkon. A másik kifejezetten mandulára ad ötleteket, akit az is érdekel, keresse fel a blogot ☺

Karácsonyra gasztrójajándéknak is elkészíthetjük, de ha csak a karácsonyi vásárok hangulatát szeretnénk belopni az otthonunkba, ezt a finomságot mindenképpen készítsük el.

30 dkg mogoró (vagy mandula) | 1,5-2 dl víz | 20 dkg cukor | 1 csapott evőkanál őrölt fahéj

Egy lábosba, vagy magas peremű serpenyőbe beleöntjük a mogorót, vizet, cuk-

rot, fahajat, és közepes lángon elkezdjük főzni. Ahogy a cukor föloldódott, folyamatosan kell kevergetni. Ahogy kezd szürposodni, sűrűsödni, egyre nehezebb lesz a keverés-kavarás.

Amikor már „pókhálósodik” a cukormáz, egy másodpercre sem hagyhatjuk magára, mert hamarosan bekövetkezik a pillanat, amikor az utolsó csepp víz is elpárolog, és hirtelen kikristályosodik a fahéjas cukor. Akkor zárjuk el a tűzhelyet, keverjük még rajta egyet-kettőt, majd egy tepsibe egyenletesen teregezzük szét a fahéjas mogorókat. Hátra fog maradni jó sok fahéjas cukor, el lehet használni tea ízesítéséhez, vagy sütitkezéshez.

Az elveszett karácsonyi lista

Hosszú volt ez az év, sok feladat hárult az erdőben a Lombhegyes fenyves lakóira. Mint mindig, ebben az évben is úgy döntöttek, hogy közös erővel végzik el a rájuk váró munkát.

Hogy kikről is van szó? Egy kedves kis baráti társaságról, Tüsiről, a sünikéről, Szürkéről, a nyuszikáról, Ciniről, a bűbos cinegéről, Mókiról, a kismókusról és Őzről, az őzgidáról.

Most, hogy így sárgulnak a levelek, hidegebbek az éjszakák, minden kis állat érzi, hogy közeledik a tél, jön a Karácsony. Kitalálták hát, hogy az idén rendhagyó módon fogják megünnepelni. Feldíszítének egy közös karácsonyfát, amit körülülve régi karácsonyi történeteket mesélnek egymásnak. Azt is kitalálták, hogy írnak egy listát a kért ajándékokról, amit majd Cini felépít a legmagasabb fenyő tetejére, hogy Jézuska elvihesse azt, s legyen ideje gondoskodni a meglepetésekről. Persze, mindenki nagyon jó volt, egész évben szorgalmasan dolgozott, talán még össze sem vettek egymással. Lázasan gondolkodtak hát, törték a fejüket, hogy mire is lenne a legnagyobb szükségük.

Móki, a kismókus mindig nagy gondot fordít a szőrérnek, farkincájának ápolására, így ő úgy döntött, hogy számára a legjobb, leghasznosabb ajándék valamilyen szőrápoló lenne, ami kifényesítené, szebbé varázsolná a bundáját.

Cini nagyon szeret illatozni, így ő valamilyen illatosítón gondolkodik, hisz nagyon sokat repül és szereti, ha mindenhol az ő illatát érzik.

Őzi, az őzgidá meglehetősen nagy gondban van. Kapott ugyanis egy őznadrágot, még valamikor a tavasszal, viszont nem tudja hordani, mert mindig lecsúszik róla. Jó lenne egy öv, ami a derekán tartaná a nadrágját. Viszont egy meleg, kötött sál is jól jönne neki, mert minden télen picit fázik a torka. Ez hát az ő dilemmája.

Tüsi, a kis süni viszont nagyon is jól tudja, hogy mit szeretne kérni. Rengeteget dolgozott az avarban, kicsit megkoptak a tuskéi, úgyhogy ő már le is írta a papírra, hogy egy túskehegyezőt szeretne

Jézuskától, hogy helyre tudja hozni a tuskéit.

Egy kisállat maradt hátra, Szürke, a nyuszi, aki talán még Őzinél is nagyobb gondban van. Neki jó a nadrágja, van meleg sálja, a szőre is fényes, az illatával is meg van elégedve, így ő nem tud mit kérni. Hiába töri a fejét napokon keresztül, nem jut az eszébe semmi.

Hosszas tanakodás után úgy döntött, hogy ő azt írja a papírra, hogy Jézuska ne neki, hanem a kistestvérének hozzon valami meglepetés ajándékot.

Másnap összegyűjtötték hát a papírokat, Cini a csőrébe kapta s elindult vele a leg-hatalmasabb fenyő felé, de annak is a legmagasabb pontjára. A papírokat szépen feltűzködtte sorban, majd, mint aki jól végezte dolgát, hazarepült odújába.

Ezen az éjszakán sűrű köd szállt le az erdőre, nagyon hideg lett a levegő, hajnal-tájt pedig hatalmas szélvihar támadt és, sajnos, a Cini által gondosan feltűzdelt kívánságokat letépte az ágról és szerte-szét repítette.

Teltek, múltak a napok, egyre csak hűlt a levegő, az első hó is leesett, ezzel téli ruhába öltöztetve a tájat. A kisállatok izgatottan készültek a Karácsony estére. Tervezgettek, szervezkedtek, megbeszélték, ki, mit hoz majd a közös ünnepre. Móki

és Szürke vállalta, hogy sütit sütnék, a süni díszeket hoz, Cini megígérte, hogy a legszebb csúcsdísz ő fogja elhozni, Őzi pedig magát a fát fogja kiválasztani, amit majd ünnepi ruhába öltöztetnek.

Ő Tüsivel együtt érkezett koradélután, segítette cipelni a díszeket. Cini is megjött csőrében egy ragyogóan csillogó, csillag alakú dísszel, melyet gyorsan fel is repített a fa tetejére. Szürke és Móki jött utolsóként, kicsit elfáradva a sok konyhai munkától. Közösen felöltöztették a fát, majd ők is hazamentek, hogy mindannyian ünnepi ruhába bújjanak. Így Jézuskának is lesz ideje, hogy az ajándékokat elrejtse a fa alá.

Mikor leszállt az est, felragyogtak a csillagok, az egész fenyves ünnepelt, közepén a gyönyörűen feldíszített fenyővel, ami köré megérkeztek a kedves kis állatok.

Viszont meglepetten vették észre, hogy a fa alatt egyetlen ajándék sem volt. Nagyon szomorúak lettek és tanakodni kezdtek, hogy vajon miért nem kaptak ajándékot? Rosszak voltak talán? Az nem lehet! Nagyon figyeltek erre, szorgalmasan dolgoztak, segítettek egész évben. Végül arra jutottak, hogy itt valami hiba történhetett, lehet, hogy Jézuska rossz fa alá tette a csomagokat, ami nem is lenne csoda, hisz ilyenkor annyi dolga van, biztosan eltévesztette.

Felkerekedtek hát és ajándékkereső körútra indultak. Nem volt könnyű dolguk, mert sötét volt, nagyon hideg, az erdő pedig borzasztóan nagy.

S, hogy mi lett a listával? A szél által elrepített papírdarabokkal? Most jön az igazi karácsonyi csoda. Az erdő legmorcosabbnak vélt lakója, akit emiatt senki sem kedvel igazán, a barnamedve egy délutáni séta alkalmával véletlenül megtalálta a papírokat a földön. Sokat gondolkodott, hogy mi tévő legyen, tudta, hogy ezek a kisállatok kívánságai, viszont, mivel őt sohasem keresik, nem hívják sehová, inkább szándékosan elkerülik, úgy döntött, hogy nem foglalkozik velük, hisz ővele sem foglalkozik soha senki.

Karácsony délutánján azután váratlan vendég érkezett a mackó házához. A bagoly volt az, egyetlen barátja. Elmondta, hogy hozott magával egy ajándékot, egy tanácsot, amit, ha megfogad, biztosan megváltozik majd az élete. Azt tanácsolta neki, hogy teljesítse a kívánságokat, hiszen a kért ajándékokat a kis baráti társaság elkészítve, szinte már sírva keresi az erdőben. Sőt, ne csak teljesítse, hanem mondja is el nekik, hogy ő találta meg a listát, s akkor az állatok talán nem fogják azt gondolni, hogy ő a legmogorvább erdőlakó, hanem észreveszik majd, hogy igazából egy kedves, érzékeny, szerethető mackó, s így biztosan gyakrabban fogják keresni őt. Elgondolkozott a medve s végül úgy döntött, hogy megfogadja a bagoly tanácsát és elindult, hogy az utolsó pillanatban megpróbálja beszerezni az

ajándékokat, teljesíteni a kívánságokat. Egy kéréssel viszont problémája akadt és ez nem más, mint a nyuszika kívánsága. Ő ugyanis egy meglepetést kért, sőt, nem is magának, hanem a kistesójának, a medve viszont őt nem ismerte igazán, és nem tudta, mit adjon. Járt fel s alá a mackólakban és töprengett. Eszébe jutott, hogy nagyon régen kapott egy pár kesztyűt és egy sálát, viszont nem volt épp az ő mérete, meg ő mégiscsak egy medve, hogyan nézett volna ki, ha egy sálban mutatkozik. Elődöntötte, hogy ezt fogja adni a kis nyuszinak.

A gondos ajándéksomagolás után a bagoly segítségével útnak eredt a feldíszített fához. Odahelyezte az ajándékokat alája szép sorba, majd pedig elbújt az egyik nagyobb bokor mögött. Nem kellett sokat várnia, már hallotta is, hogy jönnek visszafelé a kis állatok, még

mindig értetlenkedve és nagyon elkecseregve. Újabb meglepetés érte őket, mikor meglátták a fát, ami körül ott sorakoztak a szépen becsomagolt ajándékok. Szinte nem is hittek a szemüknek. Eddig a bánattól, most az örömtől sírtak.

Mindenki nagyon örült, egymásnak mutogatták a szebbnél szebb holmit. Mikor nekiláttak volna az evésnek, neszt hallottak a közeli bokorból, ahonnan lassan előbújt a medve. Az állatok nem tudták hirtelen mire vélni ezt a látogatást, ám mikor a mackó elmesélte a történetet a listával, a bagoly tanácsával, meg az ő gondos előkészületével, és hogy mindezt azért tette, hogy a kis társaság ünnepe szép és tökéletes legyen, az állatok nagyon meghatódtak, helyetl kínálták a medvét és immár vele együtt boldogan töltötték az év legszebb estéjét!

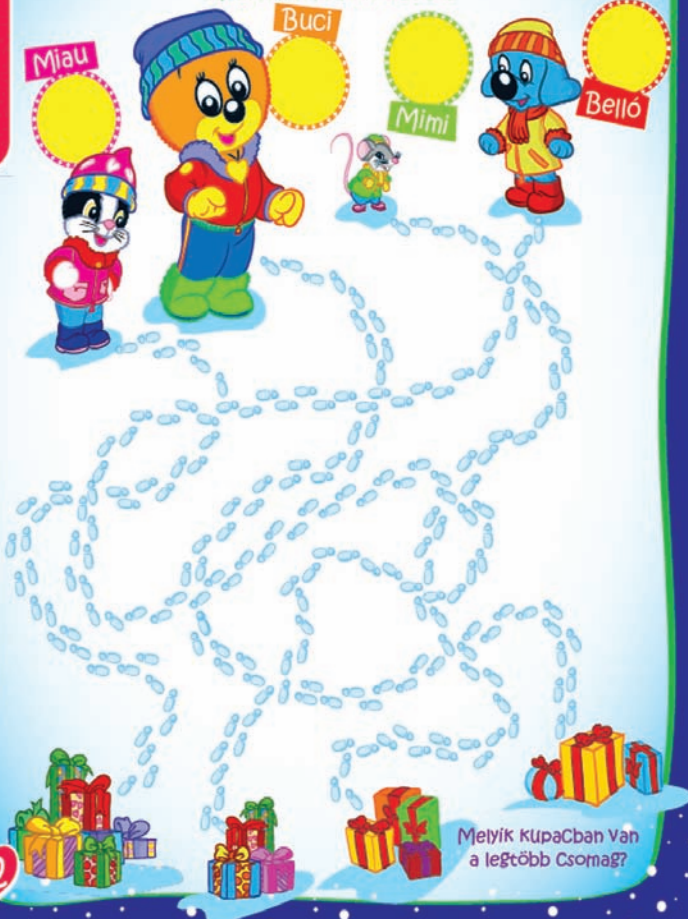
KÁTAI CSILLA

A négy jó barát: Miau cica, Buci maci, Mimi egér és Belló kutyus szorgalmasan csomagolják a karácsonyi ajándékokat.

Vajon melyikük mennyivel készült már el?

Kövessd a lábnyomaikat a meglepetésekig, és megtudod.

AZ EREDMÉNYT A KÖRÖKBE ÍRDI!

Melyik kupaCban Van a legtöbb Csomag?

Miau cica csalafinta összeadás- és kivonásfeladatokat készített neked.

Vajon mennyi lehet a CUKORPÁ(Ca Számértéke, ha Két darab 4-et ér?

Hát a Csomagoké?

Megfejtéd, hogy milyen számot írhatnak a sütiabák és a gyertya helyére?

Tudod-e, hogy mi hiányzik a legelső feladatból? Rajzold oda!

$$2 \text{ candy canes} + 2 \text{ candy canes} = 4 \quad 1 \text{ candy cane} = \square$$

$$1 \text{ candy cane} + 3 \text{ gifts} = 5 \quad 1 \text{ gift} = \square$$

$$1 \text{ gingerbread} - 1 \text{ candy cane} - 1 \text{ gift} = 5 \quad 1 \text{ gingerbread} = \square$$

$$1 \text{ gingerbread} - 1 \text{ candy cane} = 1 \text{ candle} \quad 1 \text{ candle} = \square$$

$$4 \text{ candy canes} + \square = 1 \text{ gingerbread}$$

KREATÍV ÖTLETEK

Trendi tini miegymás

Egy kamasz kiegészítője legyen egyszerű és letisztult. Tudom, hogy egy találó kiegészítő milyen „sokat dob” a megjelenésen, és azt is, hogy a nagyszerű és eredeti ötletekhez nem kell vastag pénztárca. Ezúttal a kamasz fiúkat helyeztem előtérbe, mivel a lányoknak már annyiszor kedveztem (lásd gyöngyözés, mandala, koszorú vagy fejdísz...).

Szóval, remélem, bejönnek a *zsír* ötletek; nem kell hozzájuk sok *zsé*, az ünnepekben pedig jöhet egy kis *chill*!

Ejtőernyős karkötő

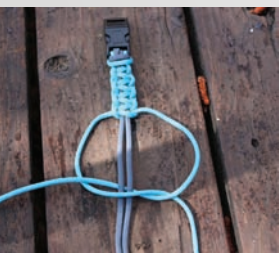
Elkészítésének hasznos előnye, hogy bármikor szétszedhető, így adott esetben azonnal hozzájuthatunk néhány méter használható zsinórhoz. A boltokban kapható karkötők pedig sokszor túl bővekek a kamaszok karcsú csuklóira, míg a saját készítésű karkötők könnyen méretre szabhatók. 8-10 éves kortól bárki elkészítheti őket.

Kellékek:

- ejtőernyős zsinór (paracord),
- öngyújtó (kizárólag felnőtt jelenlétében és segítségével!),
- műanyag kapcsok,
- olló.

A készítés menete:

1. Vágjunk le két fonalat a zsinórból. Az egyik lesz a karkötő alapja, mely kb. 10 cm-rel legyen hosszabb a tervezett méretnél, hiszen a fonál eldolgozására is gondolnunk kell. A másik fonál kb. háromszor olyan hosszú kell, hogy legyen, mint az első.
2. Kössük a végeket a kapocshoz, mintha a bőröndre erősítenénk egy névcimkét.
3. A külső két szálból (a hosszabbal) kössünk szögletes csomókat. Először egy L alakot képezzünk az egyik oldalról, majd a másiktól. Menjünk a két középső szál alá, és át az első L alakon. Húzzuk meg erősen a szálakat.
4. Folytassuk a szögletes csomók készítését. Megkötésekor mindig győződjünk meg arról, hogy az ellenkező oldalon indítjuk a következő csomót (különben a karkötő elfordul).

5. A karkötő befejezéséhez a két középső szálát vágjuk le kb. 5 cm-rel hosszabb méretűre a kívánt méretnél. Rögzítsük a két központi szálát a kapocshoz, és hajtsuk vissza, s végül öngyújtóval olvasszuk meg a végeket, és hajtsuk őket vissza. Készítsük tovább a csomókat a központi szálakat és a visszahajtott szálakat is átfogva.
6. Befejezéskor vágjuk le a szálakat, majd ismét olvasszuk meg a végeket, és erősítsük őket a karkötőhöz. (A képen nyílal jelölt az olvasztott rész.)

Gitárpengetős lánc

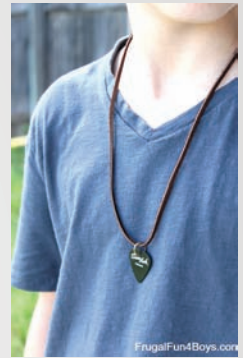
Letisztult, stílusos és vagány kiegészítő ez a gitárpengetős lánc.

Kellékek:

- bőrlánc,
- gitárpengető,
- kb. 1-1,5 cm átmérőjű fém ékszerkarika,
- fűrógép (kizárólag felnőtt jelenlétében és segítségével!).

A készítés menete:

1. Fűrógéppel fűrünk lyukat a pengetőbe.
  2. Rögzítsük az ékszerkarikát.
  3. Kössük a megfelelő hosszra a bőrláncot.
- Kész is a trendi kiegészítő!

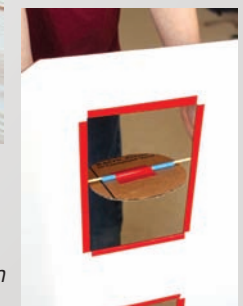
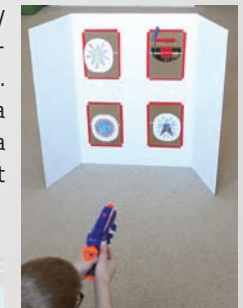
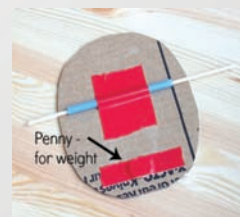

+1 Bónusz ötlet: Nerf-ös céltábla

Aki szeret barkácsolni, és a téli szünetben egy kis célbalövőst szeretne „kirobbantani” a lakásban a tesókkal, készíthet nerf-ös táblát. Hogy biztosan átforduljon a céltábla, a bambuszrudat picit magasabbra rögzítsük a korong felénél, és ragasszunk egy pénzérmét a korongok aljára. Ha kész, jöhet a játszma!

Kellékek:

- karton,
- bambuszpálcák,
- olló, színesceruza vagy filctoll
- 5 forintos pénzérmék (nehezeknek).

Kívánok szívmengető alkotó perceket!

LÓDI VIKTÓRIA

Készült a <https://cdn.frugalfun4boys.com> alapján.

DUNAKESZI**PORTOFINO PIZZA** (2120 Dunakeszi, Fő út 70.)

☎ Tel: 06-27/630-279 e-mail: info@portofinopizza.hu

web: https://portofinopizza.hu

NOE tagok éttermi fogyasztás esetén a teljes végösszegeből 15% kedvezményt kapnak az étel- és itallap teljes kínálatára. A kedvezmény akciós termékekre nem vonatkozik, és kiszállítás esetén sem jár.

PÓCSI ÉS SZABÓ 2006 KFT.■ **MÓKATÁRSHOP WEBÁRUHÁZ** (2120 Dunakeszi, Fő út 93.)

☎ Tel: 06-20/213-9227 e-mail: szaboerzsoka@gmail.com

web: www.mokatar.hu

NOE tagok készpénzes vásárlás esetén 10%, bankkártyás fizetés esetén 5% kedvezményt kapnak. A kedvezmény csak az általunk forgalmazott ÚJ TERMÉKEKRE vonatkozik, bizományos értékesítésre szánt termékekkel nem vonható össze.

■ **GARDRÓB KUCKÓ** (2120 Dunakeszi, Fő út 93.)

☎ Tel: 06-20/213-9227 e-mail: szaboerzsoka@gmail.com

web: www.mokatar.hu

NOE tagok készpénzes vásárlás esetén 10%, bankkártyás fizetés esetén 5% kedvezményt kapnak. A kedvezmény csak az általunk forgalmazott ÚJ TERMÉKEKRE vonatkozik, bizományos értékesítésre szánt termékekkel nem vonható össze.

PRINTINGO KFT.■ **PRINTINGO GYORSNYOMDA** (2120 Dunakeszi, Fő út 129.)

☎ Tel: 06-20/448-9856 e-mail: info@printingo.hu

web: www.printingo.hu

NOE tagok a Printingo gyorsnyomda termékeire és szolgáltatásaira 25% kedvezményt kapnak a listaárból.

■ **PRINTINGO GYORSNYOMDA** (2000 Szentendre, Szent István u. 7.)

☎ Tel: 06-70/626-2847 e-mail: szentendre@printingo.hu

web: www.printingo.hu

NOE tagok a Printingo gyorsnyomda termékeire és szolgáltatásaira 25% kedvezményt kapnak a listaárból.

EGER**MANOOKA KÁVÉZÓ** (3300 Eger, Bajcsy Zs. E. u. 17. fszt. 5-6.)

facebook: www.facebook.com/manookakavezo

web: www.manooka.hu

NOE tagok 2000 Ft feletti vásárlás esetén 5% kedvezményt kapnak. A kedvezmény csak 2000 Ft feletti vásárlás esetén, kizárólag a kávézóban helyben elfogyasztott étel- és italkínálatra vonatkozik, egyéb termékekre, szolgáltatásokra nem, és egyéb kedvezményekkel és akciókkal nem vonható össze.

MAKÓ**BARZAK KFT.** (6900 Makó, Vásárhelyi u. 65.)

web: www.szonyegmoso.hu

NOE tagok a szőnyegmosás árából 10% kedvezményt kapnak.

JÓZSEF ATTILA VÁROSI KÖNYVTÁR ÉS MÚZEUM

(6900 Makó, Szt János tér 19/A.)

☎ Tel: 06-62/511-220 e-mail: jamuzeum@gmail.com

NOE tagok a múzeumi belépőjegy árából 10% kedvezményt kapnak.

KISBAGOLY VENDÉGLŐ (6900 Makó, Petőfi park 78/4.)

☎ Tel: 06-62/653-633 e-mail: info@kisbagolyetterem.hu

NOE tagok az étel- és italfogyasztás végösszegéből 10% kedvezményt kapnak. A kedvezmény az étlapunkon és a hétvégi menükínálatunkban szereplő ételekre és italokra érvényes tagkártya felmutatása ellenében és gyermek részvételével vehető igénybe.

MAKÓI HAGYMATIKUM GYÓGYFÜRDŐ (6900 Makó, Makovecz tér 6.)

☎ Tel: 06-62/511-220 e-mail: info@hagymatikum.hu

web: www.hagymatikum.hu

NOE tagok a gyógyfürdő családi jegy és kiegészítő jegy árából 10% kedvezményt kapnak. NOE tagkártyával családi jegy, ill. családi kiegészítő jegyet vásárlók esetén a gyermekjegy 18 éves korig érvényes.

MAROS KALANDPART (6900 Makó, hrsz. 11475)

☎ Tel: 06-30/962-5171 web: www.maroskalandpart.hu

NOE tagok a kalandparton megvásárolt jegyek árából 10% kedvezményt kapnak.

OÁZIS PANZIÓ (6900 Makó, Megyeház u. 7.)

☎ Tel: 06-30/843-0378 web: www.oazispanzio.hu

NOE tag 3- és 4-gyermekes családok 1 gyermeke ingyen szállhat meg, 5 vagy afeletti gyermekszám esetén 2 gyermek szállhat meg ingyen. A kedvezmények mindig a legfiatalabb gyermekekre vonatkoznak.

NYÍREGYHÁZA**ISTVÁN ANTIKVÁRIUM** (4400 Nyíregyháza, Szarvas u. 2.)

☎ Tel: 06-20/358-1638 e-mail: zvaraistvan007@gmail.com

NOE tagok könyvekre 10% kedvezményt kapnak.

PATCA**KATICA TANYA ÉLMÉNYKÖZPONT BELÉPŐ** (7477 Patca, Katica tanya)

☎ Tel: 06-30/411-6002 web: www.katicatanya.hu

NOE tagok a Katica Tanya Élményközpontban megvásárolt belépőjegyek árából 10% kedvezményt kapnak.

ZAMÁRDI**ZAMÁRDI TURISTAHÁZ ÉS KEMPING**

(8621 Zamárdi, Nagyváradi út 54-56.)

☎ Tel: 06-70/242-4013 e-mail: dankti@freemail.hu

web: www.danti.hu

NOE tagok a szállás- és kemping-szolgáltatás árából 40% kedvezményt kapnak a következő időszakokban: 2018.08.01-2018.09.30. és 2019.05.01-2019.09.30.

Örömhír

Örömmel tudatjuk, hogy **Hudetz Lilla Fruzsina** 2018. augusztus 14-én jött a világra (3200 gramm és 50 cm), első gyermeként hatalmas örömet okozva, édesanyjának: Hudetz-Németh Fruzsínának és édesapjának: Hudetz Andrásnak, valamint az egész nagy családnak. Sok szeretettel: Hudetz András

A NOE Csepeli Csoportjában 2018. november 16-án megszületett **Vitus Marcell** (3400 g, 50 cm) hét testvére és a boldog szülők öröme. Üdvözlettel: Vitus család

Büszkén tudatjuk, hogy november 14-én megszületett **Tóth Benedek**, aki negyedik a családban. Üdvözlettel: Pécsi Székesegyház Nagycsaládos Egyesület

Örömmel adjuk hírül, hogy **Pólya Margit** október 8-án jött a világra, aki az ötödik kislány a családban. Üdvözlettel: Pécsi Székesegyház Nagycsaládos Egyesület

Három babával gazdagodott pécsi egyesületünk az elmúlt időszakban. Istennek legyen hála! Szeptember 18-án született **Merényi Ágnes**, aki a 8. gyermek a családban. Üdvözlettel: Pécsi Székesegyház Nagycsaládos Egyesület

Örömmel értesítünk mindenkit, hogy **Vajó Panna Abigél** 2018. augusztus 19-én megérkezett, és csodálatos szépségével kényeztet mindenkit! Üdvözlettel: büszke szülei és imádott nővére

Helló Világ! Megérkeztem! 2018. szeptember 18-án születtem a magam 4100 grammjával és 57 centiméterrel, szüleim – Szitár-Vajó Dorottya és Szitár Zoltán Endre – első gyermekeként. Már csak pár évet kell várnom, hogy jöjjenek a testvéreim is, és olyan nagycsaládban nőjek fel, mint amilyenben Anya is! A napomat nagyrészt még evéssel, alvással és pelenka telipakolással töltöm, de már egyre többet játszom és előszeretettel cukiskodom. Gyakorolok, hogy majd a testvéreim példát vehessenek rólam! Üdv: Szitár Zoltán

